

X. évf. 5. szám

2020 május

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat

(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>

<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea.

Rovatvezetők: Suller Ildikó Tünde, Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Szilassi Andrea.

Műszaki szerkesztés: Szilassi Andrea

ISSN 2062-5782

TARTALOM

Megyei körkép

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Biblioterápiás foglalkozássorozat felsőgallai könyvtárunkban 4-6. oldal

Nász János (Tatabánya)

Öko-totó a Föld napja alkalmából 7. oldal

Schmölitz Margit (Esztergom)

Közösségek Hete – hogy pezsejjen az élet bezártság idején is 8. oldal

Schmölitz Margit (Esztergom)

Padlót fognak 9. oldal

Dományi Zsuzsanna (Tata)

Új programok a karantén alatt 10. oldal

Fülöp Laura (Tata)

„Énidő” – új rovat honlapunkon 10-11. oldal

Dollmayer Bea (Tata)

Közös munka, kapcsolattartás online 11-12. oldal

Vidák Réka (Tata)

Képeslapok honosítása a Textlibbe 12. oldal

Kerekesné Fuli Anikó (Tata)

Kihívás home office idején..... 13. oldal

Goldschmidt Éva (Tata)

Bolyongás a szoftverek birodalmában 13-14. oldal

Dollmayer Bea (Tata)

Adatvizualizációs tréning..... 14. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

Fábián Ilárikó (Tatabánya)

KemGuru Olvasópályázat. 15-16. oldal

Kitekintő

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Zöld könyvtári tevékenység a karantén alatt 17. oldal

Tari-Székelty Karola (Tatabánya)

Tavaszi Napsütés. Hajnali madárdalos reggelek home office idején 17-20. oldal

Stegmayer Máté (Tata)

Online adatbázis készült az 1869-es népszámlálás Tatai járás területére vonatkozó

felvételi íveiről 21-23. oldal

Gyereksarok

Süller Ildikó Tünde (Tatabánya)

Így tanulok otthon – Rajzpályázat a karantén idején 24-25. oldal

Goldschmidt Éva (Tata)

Bagoly mondja 26. oldal

Helytörténet, honismeret

Gyüszö László (Tatabánya)

Szűcs József holokauszt-kutatásainak eredménye 27-29. oldal

Dr. Horváth Géza (Tatabánya)

Hírek muzeális gyűjteményünkről 30-31. oldal

Egyesületi rovat

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Hírek az egyesület háza tájáról – Könyvtáraink újranyitása előtt 32. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

IFLA – ENSULIB: Zöld Könyvtári Díj 2020. 32-33. oldal

Sajtófigyelő

Márku Mónika (Tatabánya)

2020 május 34-37. oldal

Biblioterápiás foglalkozássorozat felsőgallai könyvtárunkban

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Már csak pár hét, és - sikeres záróvizsga esetén - befejezem tanulmányaimat a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, a biblioterápia szakirányú továbbképzési szakon. Nagy öröm a számomra, hogy részt vehettem ezen a képzésen, ami nemcsak új ismeretekkel vértett fel, hanem segített megtalálni számomra azt a tevékenységet, mely személyes érdeklődésemnek megfelelő, aminek hatásában hiszek, és ami – mindamelllett, hogy saját önismeretemet erősíti -, mások számára is segítséget nyújthat személyiségfejlődésében.

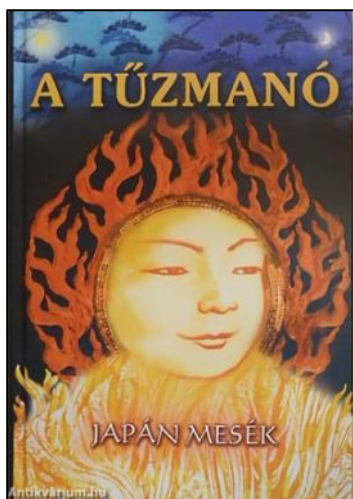
A kép forrása: Pixabay

De mi is ez a biblioterápia? A biblio (könyv) és a therapeia (gyógyítás) szóösszetételből felépülő kifejezés – mely a nemzetközi szakzsargonban terjedt el –, szó szerint azt jelenti, hogy könyvekkel, szövegekkel való gyógyítás. A biblioterápia – vagy a szintén elterjedt kifejezést használva: irodalomterápia –, a szépirodalmi vagy egyéb szöve-

gek (akár filmek, zeneművek, képzőművészeti alkotások) és a kreatív írásgyakorlatok által, csoportterápiás keretben valósul meg. A módszer a klinikumban jelent meg először, és a mai napig is alkalmazzák betegek gyógyításának, rehabilitációjának részeként, helyet kapva a szocioterápiák között. Hamar ismertté vált és teret kívánt magának a könyvtárakban, oktatási intézményekben, a szociális ellátásban is, ahol elősorban személyiségfejlesztő, önismeretet támogató oldala mutatkozik meg. Terápiáról van tehát szó, de nem szabad azt gondolni, hogy a résztvevők – különösen a könyvtári környezetben megvalósuló biblioterápia részesei – egyfajta pszichoterápián vesznek részt. Pszichoterápiát csak orvosi vagy klinikai szakpszichológusi végzettségű szakemberek végezhetnek. A pszichés elakadások, problémák feloldásában segítség lehet a biblioterápia, de nem lehet annak kizárólagos eszköze.

Minden szakképzés más-más fokú felkészítést ad ahhoz, hogy könyvtári vagy klinikai keretek között megvalósulhasson a biblioterápia. A képzések szervezőinek a felelőssége, hogy felvilágosítsák hallgatóikat, hogy végzettségükkel milyen biblioterápiás tevékenység végzésére lesznek jogosultak. A tanfolyamok, néhány órás kurzusok valójában csak bevezetésül szolgálnak az irodalomterápia rejtelseibe. Ezt különösen nagyon fontos hangsúlyozni a sokak által bírált, 2020. február 15-én hatályba lépő, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása fényében, mely igen nehéz helyzetbe hozza azokat a pszichológusokat, mentálhigiénés szakembereket is, akik a segítő szakmákban dolgoznak,

de nem pszichiáterek vagy klinikai szakpszichológusok. Mivel a törvénymódosítás nem tartalmaz fogalommagyarázatot, akár kuruzslással is vádolható minden olyan terápiás tevékenység, mely a személyiségre hat. A jogszabály – noha pont a kuruzslók tevékenységének visszatartása miatt született –, éppen a mentális szakemberek munkáját kérdőjelezi meg. Ami a biblioterápiát illeti, tényleges terápiás szakembereket az egyetemek képeznek. Köztük a pécsi szakirányú továbbképzés még európai szemmel nézve is hosszú, négy szemeszterben megvalósuló oktatásával jó alapot biztosít ahhoz, hogy az onnan kikerülő hallgatók bátran vágjanak neki önismereti csoportok indításának.

Ez a japán mesekönyv is felhasznált irodalom volt

Ennyi elméleti bevezető után most már igazán bemutatnom, hogyan is valósultak meg Felsőgallán foglalkozásaim. A Pécsi Egyetemen a diplomamunkához egy legalább hat-hét ülésből álló biblioterápiás csoportüléssorozatot kell megszervezni és kivitelezni a hallgatóknak. A szakdolgozat első része lényegében erről a szervezőmunkáról, a csoport tematikájáról, az irodalmi alkotások kiválogatásának indoklásáról és az elérendő célok megfogalmazásáról szól. A diplomamunka második felében pedig arról kell beszámolni, milyen csoportdinamikai jelenségek voltak megfigyelhetők az ülések során, milyen egyéni fejlődést, változást lehetett megfigyelni a csoportban, mennyire volt megfelelő a csoportvezető témaválasztása, vagy mennyire kellett eltérnie a tematikától annak érdekében, hogy a csoport aktuális igényeihez al-

kalmazkodjon. Életem első biblioterápiás csoportját 2020 januárjában és februárjában vezettem. A szervezőmunka persze jóval megelőzte az üléseket. Már az előző év végén meghirdettem a csoportot. Tervezett témám az életközépi válság és annak kezelése volt biblioterápiás eszközökkel, ezért elsősorban 40 és 60 év közötti érdeklődőket vártam a csoportba.

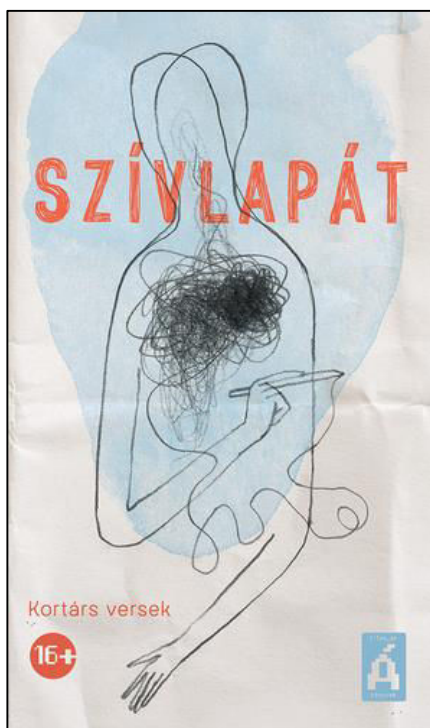
A tematika olyan egzisztenciális kérdések köré csoportosult, mint például „mi az élet értelme”, „a magam útját járom, vagy a körülményeim rabja vagyok”, „kész vagyok változtatni az életemen”, „hogyan viszonyulok az öregedéshez”. Az üléseken felhasznált irodalmi szövegek pedig elsősorban a kortárs irodalom képviselőitől származtak: például Áfra János, Simon Márton, Szabó T. Anna vagy Krusovszky Dénes versei indították a beszélgetést, de előfordult, hogy egy baskír vagy egy japán népmese meghallgatása, illetve egy amerikai-angol film megtekintése után indult el a diskurzus. A foglalkozások helyszínéül két okból választottam a Felsőgallai Fiókkönyvtárat. Egyrészt kolléganőm, L. Dürdő Brigitta lelkesedése és önzetlen segítsége, amit a csoport szervezésében és a foglalkozások nyugodt körülményeinek megteremtése érdekében nyújtott, rendkívüli mértékben segítette a munkámat. Másrészt úgy ítélt meg, hogy a központi könyvtár felújítása miatt kijelölt ideiglenes szolgáltatóhelyek nem voltak alkalmasak arra, hogy heti rendszerességgel hét héten át helyszínt biztosítsanak a csoport számára.

Szabó T. Anna verseivel is foglalkoztunk

Ezek az ülések nem irodalmi elemzések, vagy filmkritikák megfogalmazása zajlott. A felhasznált szövegek olyan, mindannyiunk által ismert életfeladatokról, sorsfordulókról szóltak, olyan problémákra irányították rá a figyelmet, melyekkel a hétköznapi rohanásban talán nem is foglalkozunk, mégis meghatározzák döntéseinket, viselkedésünket, személyiségünket.

A felhasznált szövegek segítségével fókuszálhattunk ezekre a kérdésekre, és a csoporttagoktól kapott visszajelzések és saját gondolatok, érzések megfogalmazása a témával kapcsolatban végső soron önreflexióhoz, önismerethez segítette hozzá a résztvevőket.

A felsőgallai csoport, – amelyben végül is hat törzstaggal haladhattam végig együtt az önismereti utazáson –, nagyon aktív és nyitott személyiséggel rendelkező hölgyekből állt. Egy-egy csoportülés után felszabadultan, a versek vagy a novellák hatása alatt, vagy a jól sikerült beszélgetés miatt feldobódva hagytuk el a kis fiókkönyvtárat, és már nagyon vártuk az újabb találkozást.

A foglalkozássorozat sikeressége nemcsak abban mutatkozott meg, hogy a tagok rendszeresen és lelkesen vettek részt a találkozásokon, hanem egy idő után könyveket is ajánlottak egymásnak, meg-

nőtt az önsegítő irodalmak kölcsönzése is a csoporttagok részéről. A legautentikusabb értékelést viszont akkor nyújtották, amikor az utolsó találkozáskor egy visszajelző kérdőívben fogalmazták meg, hogyan érezték magukat, milyen elvárásokkal érkeztek a csoportülésekre, és ezeknek mennyiben feleltek meg az ott megélt élményeik.

Beszélggettünk erről a filmről is

Egy biztos, mindannyian szeretnék, ha a biblioterápia folytatódna a könyvtárban. Én is nagyon várom, hogy az iskola befejezése után immár okleveles biblioterapeutaként folytathassam a munkám. Több tervezet is a tarsolyomban van. Például az új könyvtári épületben a fonotékában szeretném tartani a csoportüléseket, hogy az irodalmi szövegek mellett zenehallgatással is fűszerezhessem a találkozásokat.

Szívesen indítanék kifejezetten női csoportokat, de jó lenne, ha a tinédzserek körében is felkelhetném az érdeklődést az irodalmi-önismereti foglalkozások iránt. Szeretném, ha a JAMK Felsőgallai Fiókkönyvtárába is visszatérhetnék az irodalomterápiával, hiszen ott már van egy kedves, nyitott, érdeklődő olvasói törzsgárda, akikkel találkozni mindig élmény és felüdülés a számomra.

Öko-totó a Föld napja alkalmából

NÁSZ JÁNOS

2020 áprilisában egy öko-fejtőrre hívtuk mindazokat, akik elkötelezettnek érzik magukat a környezetvédelem iránt. A megadott öt napon át sok jó megfejtés érkezett be online feladatlapunkra. A hibátlan totót beküldők ajándéka egy teljes évre szóló ingyenes tagság. Azokat a versenyzőket is jutalmaztuk, akik csak néhány ponttal maradtak le a legjobbtól. Ők könyvjutalmat és féléves ingyenes tagságot nyertek.

A kép forrása: www.depositphoto.com

A kérdések és a helyes megfejtések az [alábbi linkre](#) kattintva megismerhetők.

Minden évben, a szakmai zsűrivel karöltve internetes szavazáson választják meg az év növényét, fáját, hüllőjét, gombáját, madarát, emlőst, halát...stb. A világháló használatával több oldalon is rá lehet találnia helyes megfejtésekre. Ezekre az információkra is rákérdeztünk a feladatlapban.

A 7- 10. kérdésre a József Attila Megyei és Városi Könyvtár honlapján található [öko-cikktár](#) 2020-ban bekerült cikkeiből válogattunk.

Hibátlan megfejtést küldtek be az alábbi versenyzők.

- Nagy Mónika
- Horváth Anikó

- Szakács Judit
- Balogh Lili Anna
- Sári Nikoletta
- Balogh Alex
- Honvári Abigél
- Takács Márta

Szintén jó eredményt értek el, ezért jutalmat kapnak:

- Rovácsné Simon Erika,
- Varga Hortenzia,
- Ódé Beatrix,
- Gál Dorina,
- László Zsanett,
- Varga Anita,
- Somogyi Tímea,
- Menyhért Livia,
- Kaczor Kitti,
- Véghné Szalai Katalin

Rendhagyó módon az eredményhirdetést elsőként videófelvételenről közvetítettük a YouTube csatornán és a Facebookon keresztül.

<https://www.youtube.com/watch?v=OkssdPXx3ys>

Közösségek Hete – hogy pezsejen az élet bezártság idején is

SCHMÖLTZ MARGIT

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban a Közösségek Hete programhoz kapcsolódóan több programmal várták az olvasókat. A könyvtár bejáratánál álló májusfán az összetartozást jelképező üzeneteket, szalagokat helyeztek el és vártak a könyvtárosok.

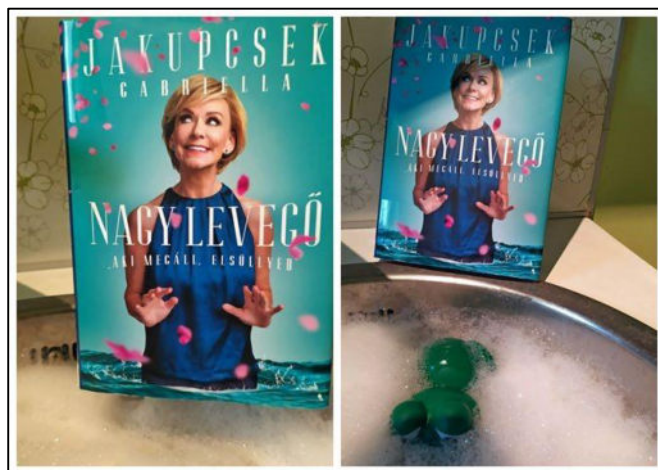

A nyertes alkotás Ádám Viktor
tiszafüredi kisiskolás munkája

Két online játék is várta az érdeklődőket. Az "Alkosd újra!" pályázat gyermekeknek szólt, és egy általuk választott könyv borítóját lehetett elkészíteni újra, bármiből. Érkeztek termésekből, ételekből, játékokból és sok egyéb másból összeállított munkák. Látszott, hogy a kicsik lubickoltak a feladatban. Az ország minden pontjáról, sőt még kül-

földről is érkeztek pályázatok. Összesen 45-en játszottak, és munkáik 5772 szavazatot gyűjtöttek össze a Facebookon. Mindeközben gyarapodott a gyermekkönyvtár *Könyvmazsolák* oldalának rajongótábora is. Az alig egy hónapja létrehozott oldal közel 700 fős táborral rendelkezik, és a gyermekolvasók szívesen követik a játékokat, illetve a gyermekkönyvtár kabalafigurájának, Macikának a tevékenységét.

A felnőttek az „Így is összetartozunk!” játékban vehettek részt. Könyves kalandra hívták a könyvtárosok az olvasókat. Kreatív fotókat vártak, amelyben megmutatják (vicces, figyelemfelkelő módon), mennyire szeretik a könyvtárat, az olvasást, a könyveket. Remek alkotások születtek, melyek közül az online szavazatok alapján hirdettek győzteseket.

A nyertes 119 szavazattal Nacsá Viktor lett
a fenti alkotással

A szavazás, a pályázat sok embert megmozgatott. A járványhelyzet miatt zárva tartó könyvtárban így mód nyílt arra, hogy az olvasókkal való kapcsolat-tartás folyamatos, és vidám hangulatú maradjon.

Padlót fognak ...

SCHMÖLTZ MARGIT

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban a nyári szünet idejére tervezték az elavult, bal-esetveszélyes padló cseréjét. A járványhelyzet miatti bezárás ugyanakkor remek alkalmat teremtett a munkálatok előbbre hozatalára. Ezzel lehetővé vált az is, hogy ha végre eljön a nyitás ideje, ne kelljen a nyári szünetre ismét becsukni a kapukat az olvasók előtt.

Az eddigi szakadt, porló és csúnya padlószőnyeg helyett új parketta kerül az olvasói térbe. Habár a könyvtár tervei között szerepel, hogy új könyvtár-épületbe költözzön, jelenlegi helyén elodázhatatlan volt ez a változtatás. A munkálatok végére tisztább,

világosabb, egységesebb tér fogadja majd a látogatókat. *Takách-Batta Tibor* belsőépítész (Szemben Kft.) jóvoltából a belső tér más módon is átalakul: a tervező segítségével jobban átgondolt elrendezés, logikusabban elkülönülő funkciók várják az olvasókat.

A munkálatok rengeteg szervezést és összehangolt munkát igényelnek. Mivel a könyvtár jelenleg egy gimnázium épületében húzza meg magát, a felújítás során sok nehézséget kell leküzdeni. Négyszeri pakolással oldható meg, hogy először a tér egyik fele, majd ezt követően a másik oldala is új burkolatot kapjon. Minden munkatárs kiveszi a részét a fizikai munkából is, amely bizony embert próbáló.

A tervek szerint június végére ismét fogadóképes állapotban várja majd olvasóit a könyvtár.

Fotók: Schmöltz Margit

Új programok a karantén alatt

DOMÁNYI ZSUZSANNA

A *Kalendáriumunk lapjaiból* című néprajzi játékunk már évek óta közkedvelt a könyvtár olvasói körében. Eddig papíralapú formában tölthették ki a látogatók a fejtörőt a könyvtárban. Az új helyzet azonban megkövetelte az online elérést, így ugyanazon a magas színvonalon, ugyanolyan ötletes kérdésekkel készültem, de már a *Google űrlapot* használtam a kvíz elkészítéséhez. Bár először használtam a programot, – betanítani sem tudta olyan kolléga, aki már alkalmazta korábban – mégis gyorsan sikerült elsajátítani a szerkesztés mikéntjét. Az olvasók szívesen fogadták ezt az új kitöltési lehetőséget is, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy több mint húszan töltötték ki eddig. Tehát többen, mint korábban a papíralapún.

Hogy minél többen láthassák feladványainkat, programjainkat a www.konyvtarak.hu oldalra is feltöltjük munkáinkat. Ehhez a *Google naptárt* használom én is, akárcsak kollégáim. Eddig nem dolgoztam vele, de nagyon egyszerűen belejöttem a szerkesztésbe, mivel naponta szerkesztem.

Tavaly ősszel újult meg honlapunk, a www.mzsvk-tata.hu. Több új megoldandó feladatot hozott ez számomra, hiszen szerkesztése összetettebb, bonyolultabb volt, mint a korábbi honlapé. A járványveszély miatt – a home office alatt – erősödött meg a tudásom a honlapszerkesztéssel kapcsolatban,

mert önállóan, személyes segítség nélkül kellett rájönnöm a szerkesztés részleteire. Sokkal magabiztosabban, rutinosabban dolgozom már rajta.

A könyvtári Facebook oldalt korábban is szerkesztettem, ez most kiegészült a benne rejlő lehetőségek további kihasználásával, pl. az időzítéssel.

A járvány idején is számíthatnak a tatai könyvtárra - Sinkó Ildikó igazgató nyilatkozik a Tatai Televízió munkatársának.

A videó forrása: <https://www.facebook.com/tatavaros.hivatalosoldala>

„Énidő” – új rovat honlapunkon

FÜLÖP LAURA

Ezt a rovatunkat azért hoztuk létre, hogy könyvtárosként támogatást nyújtsunk olvasóinknak az új kihívások közepette. A kialakult helyzetben az egyik legfontosabb dolog, hogy az emberek megőrizték mentális egészségüket.

Ezt úgy tudtuk segíteni, hogy rovatunkon keresztül bíztattuk olvasóinkat befelé figyelni, önmagunkra. A bejegyzések által megpróbáltunk ráhangolódni a

minket körülölelő természetre az otthonunk védettségéből, biztonságából. A természet folyamatainak ugyanis megvan a belső ritmusa. Mi, emberek is a részesei vagyunk ennek a körforgásnak. Éppen ezért éltük meg nehezen a bezártságot ebben az időszakban.

A kép forrása a könyvtár Facebook oldala

Hiszen tavasszal a növényzet kibontakozóban van körülöttünk, pattannak a rügyek, nyílnak az első tavaszi virágok, csicseregnek a madarak, mi pedig – kényszerűségből – az otthonunk négy fala között töltöttük a mindennapjainkat. Annak ellenére, hogy testünk-lelkünk kifelé vágyakozott a TAVASZba.

Lelki életünkre jellemző, hogy a tavaszi hónapokban felerősödnek az érzelmeink, mégpedig annak az átváltozásnak a hatására, ami a természetben ilyenkor végbemegy.

Készül az Énidő rovat.

Fotó: Fülöp Laura

Ennek a kiemelten nehéz időszaknak az elviselésében volt segítségünkre a festés, a montázs készítés, a rajzolás, mint művészetterápiás eszköz, kiegészítve a költészet és a komolyzene lélekemelő hatásával.

Közös munka, kapcsolattartás online

DOLLMAYER BEA

Sokan szembesültek hirtelen az otthoni munka kialakításának és mindennapi működésének kihívásával. Azonban szerintem ez nem egyetlen cselekedet, hanem egy folyamat, amely még most is zajlik. Elvégre az iroda nem csak abból áll, hogy belete-szünk egy íróasztalt, széket meg egy számítógépet vagy laptopot.

Számomra az otthoni munka sok újdonságot hozott, pedig az ismeretségi körömben én vagyok az egyik számítástechnikai "kuk@c", aki magánidejében is sokat foglalkozik különböző programokkal. Az online tér használatához azonban újakra is szükség volt, valamint a már ismert és használtak kibővítésére.

Microsoft Teams szolgáltatások

Csak hogy néhányat említsek, amelyek most már mindenki számára ismertek: munkatársakkal való kapcsolattartáshoz Zoom, Microsoft Teams (utóbbi csak tesztelés szintjén), Skype, Facebook. Utóbbin bár lehet nevetni, (hiszen az már rég az életünk része) de szerintem fontos kiemelni, hogy nem úgy használtuk home office idején, mint eddig. Rólam sokan tudják, hogy én kifejezetten nem szeretem, és

csak bizonyos, konkrét feladatok ellátására voltam hajlandó korábban használni, most meg napi szinten órákat töltök itt. Hogy a járvány után is megmarad-e ez a szokásom? Majd megtudjuk idővel.

A feladataink összehangolásához nagy segítséget nyújtanak a *Google alkalmazásai* is (naptár, drive), azonban itt is ki kellett alakulnia annak a rendszernek, hogy egységes formában használjuk. Amire első pillanatra nem gondoltam, és meglepetésként ért, az a meglévő fájloknak a kezelésekor jelentkezett. Ma már szinte mindenkinek van otthon és a munkahelyén is *Microsoft Office* programcsomag. Igen ám, de melyik verzió? Amikor térben is visszatérünk a könyvtárakba, nem hiszem, hogy én leszek az egyetlen, akinek külön időt kell majd fordítania, hogy átmentse az otthoni munkáit frissebb fájl formátumra. Ugyanakkor örömmel futottam bele olyan programokba is, amelyek nem csak a mostani helyzetben nyújtanak nagy segítséget, hanem később is.

Azoknak, akik kézműves foglalkozásokat tartanak és mintaleírásokat készítenek a résztvevők számára, jó szívvel tudom ajánlani a következő programokat:

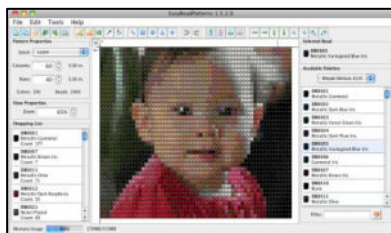
Crochet Charts (horgoláshoz)

Letölthető: <http://stitchworksoftware.com>

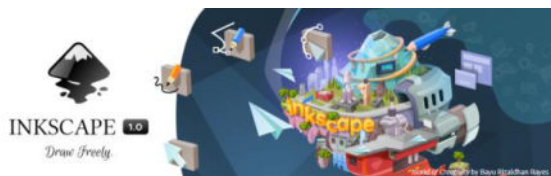
Oktatóvideója: <https://www.youtube.com/watch?v=LtfbB7hG8Y>

Easy Bead Patterns (gyöngyszövéshez)

Letölthető: <https://easybeadpatterns.com> Útmutató: <https://easybeadpatterns.com/userguide.pdf>

Inkscape (gyöngyfűzéshez)

Letölthető: <https://inkscape.org> Útmutató:

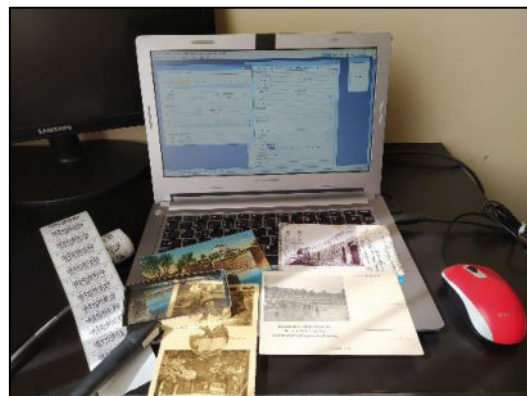
https://www.3dbeading.com/diagram_instructions/inkscape/1.shtml

Angol tudás szükséges a megtanulásukhoz, de sokhoz készítettek a felhasználók részletes útmutatókat. Mivel ezek mind ingyenesek, nem szabad elvárni tőlük a magazinokban megjelenő minták színvonalát, de az egyszerű, alkalmi felhasználóknak így is jó szolgálatot tesznek.

Képeslapok honosítása a Textlibbe

VIDÁK RÉKA

Könyvtárosként home office-ban olyan feladatok kerülnek az ember útjába, amik máskülönben nem gyakran. Így kerültem közelebbi kapcsolatba a helytörténeti képeslapok honosításával és a rendszerünkbe való bevitelével. Ez a feladat merőben más, mint amivel „békeidőben” foglalkozom a mindennapokban, éppen ezért a Textlib rendszerünk egy teljesen más részét kell használnom hozzá. Ez többszöri segítségkérést, szöszmötölést és még több odafigyelést igényel, viszont cseppet sem jár kevesebb örömmel, mint a könyvklubjaim vezetése. Olyan, mintha egy kedves ismerős gyerekkori fényképeit nézegetném. Élvezem, hogy a képeslapokon keresztül megismerhetem Tatát!

Fotó: Vidák Réka

Kihívás home office idején

KEREKESNÉ FULI ANIKÓ

A számítógép és én kicsit nehezen barátkoztunk össze, legalábbis az ilyen intenzív használat idején. Persze eddig is alkalmaztam napi szinten, hisz az életünk velejárója, de tipikus X-generációs vagyok, 😊 ráadásul technikai analfabéta. Holott én is tanultam informatikát, és tanfolyamokon is részt vettem. De, amit más kiráz a kisujjából, azért én keményen megdolgozom, hogy megtanuljam és begyakoroljam. Ilyen emberek is léteznek, nem vagyok ezzel egyedül.

Számomra különösen fontos a személyes kontaktus. Annál is inkább, mivel elsősorban olyan társadalmi rétegekkel, csoportokkal dolgozom együtt, akik nem igazán használják az internetet (idősek, vakok, értelmileg akadályozottak). Vagy ha használják is, a szükséges időn túl menekülnek a gép elől. Viszont őket is kínozza a bezártság. Ezért próbálok olyan kapcsolattartási módokat kialakítani, ami nekik is megoldható.

Ennek egyik formája a gondolatindító *Napi érdekes* rovat, ami napról-napra frissíti fel régi információkat, esetleg hoz valami újdonságot számukra. Segítők, családtagjaik vagy speciális informatikai eszközeik segítségével elolvashatják a rövid összefoglalót honlapunkon. Aztán, ha felkeltette érdeklődésüket, online linkeken keresztül beleolvashatnak a művekbe vagy megnézhetik, meghallgathatják adaptációikat.

Mindez nem kevés munka. Évfordulósaink adatbázisa az interneten elég szűkre szabott. Ezért listát készítek azon írókról, akiktől többen kölcsönöztek (TextLib) vagy érdeklődtek utánuk... és kezdődik a vadászat. Ki mikor született, hunyt el, jelent meg műve...? Ha megvan az aktuális évfordulás, szerencsés esetben találok hozzá elég magyar nyelvű forrásanyagot. Többnyire azonban nem vagyok ilyen mázlista. Ilyenkor angol és német nyelvű honlapokról vadászom be az infókat, fordítom le (online fordító segítségével) és gyúrom össze egy emészthető

hosszúságú anyaggá. Keresve hozzá persze a már említett online, legális hozzáféréseket is.

Majd, ha már mindez kész, és főnököm is jóváhagyta, következik az igazi nehézség: a könyvtár honlapjának szerkesztése, aztán a már könnyebb Facebook ajánló...

Napi érdekes rovatunk tartalma megismerhető innen:

<https://mzsvktata.hu/napi-erdekes>

De mindez megéri a befektetett időt és energiát! Messengeren rendszeres visszajelzéseket kapok: mi tetszett, mi nem, miről olvasnának szívesen, tudok-e online forrásanyagot keresni ehhez vagy ahhoz a könyvhöz, stb. Az iskolai Discord-tanórák mintájára szeretnénk olyan online zárt csoportot kialakítani (leginkább a Vakok Intézetéből Pestre költöztetettekkel), ami személyesebbé, közvetlenebbé tehetné kapcsolattartásunkat. Hogy legalább halljuk egymást, míg újra nem találkozhatunk.

Bolyongás a szoftverek birodalmában

GOLDSCHMIDT ÉVA

Az otthoni munkám során óhatatlanul is el kellett sajátítanom eddig számomra ismeretlen szoftverek használatát, hogy online programjaink változatosabbak, színesebbek legyenek. A képi világ az internetes megjelenésben az egyik legfontosabb elem.

A karantén kezdetén online tematikus kvízek szerkesztésébe fogtam, erre kiváló alkalmat adott a Google űrlapkészítő rendszer. Mint minden programnál, itt is kezdeti tapogatózás, ismerkedés volt a lehetőségekkel, hogyan tudok képet, videót beillesz-

teni, a feltett kérdésekre miként jelölhetem be a helyes választ... és itt most szívesen írnám többes számban, hogy válaszokat, de sajnos azt tapasztaltam, hogy egyszerre egy válasz jelölhető csak a feleletválasztós kérdéseknél. Összességében viszont egyszerűen használható, a dizájn beállításával kellemes megjelenést kölcsönözhetünk kérdőívünknek.

Ennél sokkal nagyobb fejtörést okozott a videó szerkesztés és -készítés. A Madarak és Fák napja alkalmából a szavalóversenyünket online rendeztük meg úgy, hogy a versenyzők szavalataikat videó formában küldték. Érkezett fekvő, álló formátumú videó egyaránt, azonban az álló felvételek között akadtak olyanok, amelyek a számítógépre letöltve fekvő jelentek meg. Némi online kutakodás után sikerült találnom olyan netes programot, amellyel el tudtam forgatni a videót.

Eredményhirdetés karantén idején.
Fotó: Goldschmidt Éva

Bonyolultabb kutatást igényelt egy komolyabb ingyenes videószerkesztő program találása. Az ötödik szerkesztő program letöltése, telepítése, kipróbálása után már szinte feladtam. Úgy gondoltam, hogy maradok a már jól megismert Windows Movie Maker-nél, ugyanis a nagyobb tudású szoftverek ingyenes változatainál mindnél volt valamilyen „defekt”. Hol a vízjel, hol a mentés lehetőségének, a videó importálásának korlátozása... Végül kolléganőm javaslatára az OpenShot programot használtam. Igaz, szövegszerkesztés, feliratozás szempontjából hagy kívánnivalót ez a szerkesztő is, de legalább magyar verzió.

Adatvizualizációs tréning

DOLLMAYER BEA

Az utóbbi hónapokban egyre nagyobb szerepet kapott az online világ, aminek következtében egyre több ilyen jellegű adat is keletkezett. Ez a cégeknek és intézményeknek fontos kihívást jelent, hogy alkalmazkodjanak az új igényekhez, új felhasználói szokásokhoz. Ebben nyújtanak nagy segítséget a különböző adatelemzési módszerek, amelyek egyik legjobb formája a vizuális megjelenítés.

Ennek elsajátítására adott lehetőséget a 2020. május 20-án, a Magyar Információbrókerek Egyesülete és a KSH Könyvtár által szervezett Adatvizualizációs tréning *Bátorfy Attila* újságírás mesteroktató vezetésével. A workshop elején megismerkedhettünk a legfontosabb fogalmakkal, a dizájnok alapelveivel, a leggyakoribb hibákkal és csapdákkal (érvelési hibák átvitele, optikai csalódások stb.), továbbá az ábrázolási elemek tulajdonságaival. Az elméleti részek után gyakorlati oktatás következett interaktív formában, ahol kipróbálhattuk előbb a **Flourish**, majd a **Tableau** programot. Mintatáblázatok szemléltették a sokszínű beállítási lehetőségeket. Megbeszéltük az egyes alkalmazások előnyeit, hátrányait, melyik milyen célra alkalmasabb. Ezután a geográfikus (térképszerű) ábrázolásokra esett a nagyobb hangsúly, különös tekintettel a **kepler.gl**-re. A nap végére egyéb hasznos oldalakat és szemléltető példákat mutatott be az oktató.

Számomra, mint feldolgozó és a statisztikai adatokat kezelő könyvtárosnak, különösen a Flourish és a Tableau lesz majd hasznos. Munkám során van, amikor következtetéseket kell az adatokból leszűrni (pl. melyik nyitvatartási óra a leglátogatottabb az olvasók által), máskor a már meglévő tapasztalatokat kell közvetítenem a könyvtár használói (pl. legnépszerűbb könyvek) vagy a fenntartó felé (pl. olvasók aktivitása). A tréning csupán bepillantást adott a lehetőségek tárházába, ezek elsajátítására még sok órát kell szánni, de véleményem szerint megéri, mert így tudunk tovább fejlődni mind egyéni, mind intézményi szinten.

KemGuru Olvasópályázat

FÁBIÁN ILDIKÓ

A József Attila Megyei és Városi Könyvtár a KSZR keretében immár 5 éve szervezi a megye kistélepléseinek élő gyermekek számára **KemGuru olvasótáborát**, amely egy hét felhőtlen kapcsolódást és szórakozást biztosít lelkes könyvtárba-járóinknak.

A „válogatás” minden évben másképpen működött, hiszen előfordult, hogy a kicsiknek (és a nagyobbaknak) olvasópályázaton kellett részt venniük, vagy a könyvtáros kollégák ajánlották figyelmünkbe a legjobb és leginkább rászoruló olvasókat. Tavaly a kreatívabb gyerekek jöhettek velünk Pilismarótra egy hétre, ahol már körvonalazódott a 2020-as tábor tematikája: *A képregények*.

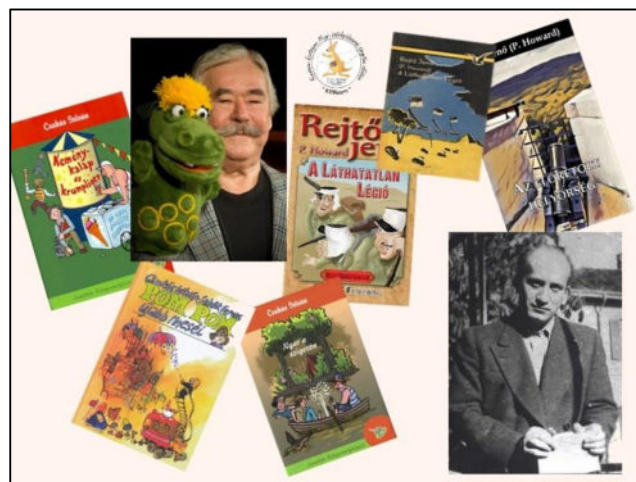
A kép forrása: <https://aminoapps.com/>

A fő témát szem előtt tartva hirdettük meg már idén januárban **KemGuru képregény-totó**kat, mely 4 hónapon keresztül mérte a gyerkőcök széleskörű tudását. A havi rendszerességgel megjelenő újabb és újabb feladatok nagy próba elé állították kis olvasóinkat, hiszen nem könnyítettük

meg a dolgukat, mégis hősiessé „állták a sarat” és érkeztek a jobbnál jobb megfejtések. A beküldők között volt, aki a települési könyvtárban csapatban dolgozta ki a kérdéseket, de sokan vették igénybe a *Szilassi Andrea* kolléganőnk által a KSZR honlapján elérhetővé tett, online kitölthető feladatlapok által nyújtott lehetőséget is, amelyek honlapunk KemGuru Olvasópályázat menüjében szintén megtalálhatók.

Az 1. fordulóban még csak általánosságban foglalkoztunk a képregények kialakulásával, és a régebbi kiadású, de a gyerekek által nagyon kedvelt (és többnyire rajzfilmben is megörökített) történeteket állítottuk a középpontba. [A feladatlap pdf-ben](#)

A **2. forduló** már a sokak által kedvelt *Marvel* univerzumba kalauzolta el az érdeklődőket, ahol kedvükre barangozhattak Vasember, Thor, Fekete Özvegy és társaik világában és közben számos titkot fejthettek meg a hősökkel kapcsolatban. [A feladatlap pdf-ben](#).

A **3. forduló** feladatlapjának összeállítása idején értesültünk róla, hogy szeretett **Csukás Istvánunk** itt hagyott bennünket, ezért az ő emlékének adózva tettük fel kérdéseinket Pom Pomról és Süssről, noha az író népszerű szereplői nem tartoznak szorosan a képregényfigurák közé. De hogy olvasópályázatunknak legyen némi köze a fő tematikához is, így egy másik nagy szerző regényeit állítottuk a középpont másik felébe és elővettük Rejtő Jenő regényeinek képregényváltozatait is. [A feladatlap pdf-ben.](#)

És a végére, azaz a **4. fordulóra** tartogattuk a másik óriási képregény-kiadó vállalat, a **DC Comics** superhőseit, akiknek élete szintén rengeteg érdekes fordulatban bővelkedik. Ezúttal még egy kis nehezítést (csavart) is tettünk a kérdésekbe, hiszen egy-két esetben azt kellett kitalálniuk a gyerekeknek, hogy mi a hibás válasz. [A feladatlap pdf-ben.](#)

Az eredményekből úgy tűnik, hogy pályázatunk nagy sikernek örvendett, mivel a legtöbben az összes fordulóban részt vettek és így szép magas pontszámokat értek el. A lelkesedésnek az időközben kialakult járványhelyzet sem vetett gátat, mivel a gyerekek rugalmasan átálltak az online (számítógéppel, tablettel vagy okostelefonnal) kitölthető felületekre, vagy befotózták/szkennelt feladatlapjaikat küldték el nekünk e-mailben.

A 27 versenyző közül 2 kis olvasónk csak 1-1 körben vett részt, ezért őket érdemben nem tudjuk díjazni, de azért az ő erőfeszítéseiket is dotálni fogjuk valami apró ajándékkal. A többiek pedig jöhetnek velünk az - ismét Pilismaróton megrendezésre kerülő - olvasótáborunkba, hogy együtt töltsünk egy vidám hetet kedvenc olvasóinkkal!

A pályázaton részt vevő gyerekek:

Név	Összpontszám
Peck Mira (Tát)	57 pont
Csillag Noémi (Ácsteszer)	56 pont
Nagy Csenge Borbála (Leányvár)	56 pont
Kurdi Boglárka (Tata)	55 pont
Nagy Sarolta Julianna (Leányvár)	55 pont
Németh Flóra (Neszmély)	55 pont
Németh Hanna (Neszmély)	55 pont
Rehák Botond (Neszmély)	55 pont
Rehák Luca (Neszmély)	55 pont
Scheer Petra Hanna (Ácsteszer)	55 pont
Simon Virág (Dunaalmás)	55 pont
Varga Irma (Neszmély)	55 pont
Varga Nándor (Neszmély)	55 pont
Balász Dóra (Leányvár)	54 pont
Somogyi Kamilla (Pilismarót)	54 pont
Somogyi Margaréta (Pilismarót)	54 pont
Szajkovits Máté (Dömös)	53 pont
Farkas Luca (Bajna)	43 pont
Gyurász Babett (Pilismarót)	43 pont
Vágenszommer András (Epöl)	43 pont
Dubniczki Eszter (Pilismarót)	38 pont
Kovács Evelin (Szomód)	38 pont
Geszler Ádám (Ácsteszer)	27 pont
Fekete Benjamin Hunor (Héreg)	24 pont
Fekete Laura Hanna (Héreg)	24 pont
Pollák Krisztina (Tokodaltáró)	15 pont
Pónya Márton (Pilismarót)	15 pont

Pilismaróton a Duna-liget üdülő lesz ismét a helyszíne olvasótáborunknak. A kép forrása: <http://duna-liget-udulo.internettudakozo.hu/kepek.htm>

Zöld könyvtári tevékenység a karantén alatt

SZILASSI ANDREA

Előző számunkban részletesebb képet adtunk arról, hogyan teltek a megye könyvtáraiban dolgozó munkatársak napjai a kényszerű karantén, az ott-honi munkavégzés alatt. Honlapjaink ez idő alatt is folyamatosan frissültek, csak a szokásos tartalom helyett egyéb ötleteket kellett keresnünk.

Zöld könyvtárunk honlapja ez idő alatt környezetvédelmi témájú könyv- és filmajánlókat kínált, továbbá öko-híreket ajánlott más honlapok e témába vágó cikkeiből.

Karantén szülte új kezdeményezésünk volt, hogy *Tari-Székel Karola*, aki a zöld könyvtári honlapot az utóbbi időben gondozza – nagyobb figyelmet szentel természeti környezetének. Megfigyelte és fotózta az állatokat, növényeket, továbbá filmeket készített, cikkeket írt megfigyelései alapján. A következő cikkben e sorozatának egy rövidített változatát ajánljuk szíves figyelmükbe.

Tavaszi. Napsütés. Hajnali madárdalos reggelek home office idején

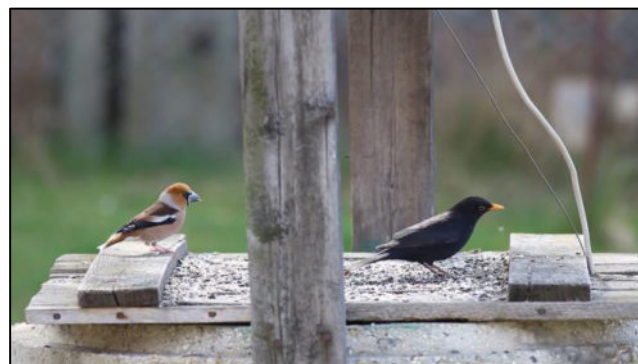
TARI-SZÉKELY KAROLA

2020. március 23.

Négy évvel ezelőtt, amikor kiválasztottuk a Vértess és Gerecse vidékét leendő otthonunknak, sok szempontot vettünk figyelembe. A legfontosabbakból pár: a munkahelyre való ingázás, a telkek

ára – ezek sajnos a mindennapi megélhetésben nagy szerepet játszanak. Viszont ezek mellett fontos volt számunkra az is, hogy közepesen nagy telkek legyen, közel az erdőhöz, amely gyalogosan is megközelíthető, viszonylag nagy területű legyen. Így bukkantunk Szárligetre. Óriási tervekkel, várakozással készültünk.

2020. március 22-én a párommal a következő feladatról beszélünk: minél több odút kellene felhelyezni a fákra. De vajon milyen szempontoknak kell megfelelnie az odúnak a kiszemelt madarak számára? A tavalyi év tapasztalata alapján a cinegék előszeretettel használták odúinkat. Ezekben sikeresen költött is két cinege pár. Megfigyelésünk szerint volt köztük szécinege, valamint barátcinege.

Meggyvágó és feketeterítő - Karanténfilm 1.

A videókat készítette Tari-Székel Karola

https://youtu.be/0k8nvE_lhr4

A harmadik költő madár titokban maradt, őt csak odaszállni láttuk elég nagy gyakorisággal az egyik odúhoz. Mivel az odú nem volt felnyitható, ezért nem tudtunk belesni, hogy vannak-e tojások benne. Így a leendő odúink kapcsán az első tanulság: legyen nyitható, és nemcsak a betekintés

szempontjából, hanem azért is, mert azt minden évben tisztítani kell. Ha az ember nem csak cinegét szeretne az odúba csalni, akkor különböző nagyságú odúkat kell felszerelnie, azokat pedig a megfelelő madár nagyságához mért lyukakkal kell ellátnia. Figyelni kell arra is, hogy a felszerelt odúba ne essen be az eső, továbbá általában honnan fúj a szél. Ha lehet, ne északi fekvéssel tegyük ki! A macskáknak se legyen könnyen hozzáférhető. Mi ennek érdekében rózságakkal szoktuk teletűzdelni a fákat, de ez sajnos sokszor nem elegendő. Tehát tudnunk kell, milyen madarat, vagy egyéb állatokat akarunk idecsalni? Mi közeli és távoli tervbe vettük a következő állatokat: fakopáncs, zöld küllő, csúszka, fecske, denevér, sündisznó, béka, kígyó, gyík, nyest.

Széncinege. Fotó: Tari-Székel Karola

Az ehhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felkerestem a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület honlapját, és nem csalódtam, találtam ott egy leírást arról, hogy miért fontos az odúk kihelyezése, – ([link](#)) valamint egy táblázatot a madár méretétől függő lyukak nagyságáról ([link](#))

Az ismeretek tudatában már csak el kell készíteni a megfelelő odút, és azt kitenni a megfelelő helyre. A következő beszámolók a már kihelyezett példányok leendő lakóiról fognak szólni, és az elkészített madármenedékek felhelyezéséről. A már kint levő odúban megkezdtek az első cinegék a fészekrakást. Ha sikerül, fotókkal is szolgálhatok tapasztalatainkról. Addig is sűrűn felkeressük a különböző egyesületek honlapjait, melyek madár- és állatvédelemmel foglalkoznak. Elsődlegesen a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület tevékenységét követjük. Elég

gyakori vendégek ők a különböző fesztiválokon, és csodálattal adózunk munkájuknak. Gyakran támogatjuk adónk 1 %-ával tevékenységüket. De követjük emellett a helyi illetőségű Gerecse Natúrpark, Vértesi Natúrpark, valamint a nemzeti parkok igazgatóságainak munkáját egyaránt. Remélem, egyre többen próbálunk meg a madarak kedvére tenni. Ez nem hálátlan feladat, amikor látjuk a madárszülők serény munkáját, és a 8-10 apró tojást a fészekben.

2020. április 1.

Kimentem az udvarra és elkezdtem fotózni, videózni a kertben serénykedő kis állatokat, nyíló virágokat. Így jutottam el a mai napig, amikor három nap videószerkesztés, -vágás után egy lépés választ el az első természetfilmentől. Aki már alkotott, tudja mekkora izgalommal jár az alkotás, és az azt követő siker, vagy kudarc lehetősége. Akárhogy legyen is, az alkotás mindig öröm. Így történt, hogy filmre került előző cikkem témája, a fészekrakó cinege mindig újabb mohacsomóval a szájában érkezik, így építgeti fészket. De már a második odúnak is van látogatója! Nagy öröm számomra, amikor megfigyelhetem a fészekrakás izalmát.

Csillagvirág. Fotó: Tari Sándor

Ezért a párommal nekiláttunk további odúk készítésének. Készült két darab 3,2 cm-es röpnyílással, ebbe a csúszkát várjuk, valamint készül két darab szögletes 6-11 cm-es nyílással, ebbe a vörösbeget, rozsdafarkút és az ökörszemet várjuk (a széles nyílás miatt gondosan körbe kell rakjuk tüskés ágakkal). Nem utolsó sorban a denevéreknek is készítünk legalább két odút, de azok nagyobb munkát, átgondolást igényelnek. Legnagyobb

öröm az lenne, ha őket is bemutatathatnám fotók, videó kíséretében. Következő cikkemben meglátjuk, milyen érdekességeket hoznak még a home office napok.

2020. április 15.

Pontosan egy hónapja tart a home office. Mindenki beletanult az otthonról való munkavégzésbe. Sok minden történt első blogbejegyzésem írása óta. Elsődleges dolog, hogy a tervezett odúkból 3 darabot kihelyeztünk, így hátra van még a nagyobb lyukú odú, amibe a zöld küllő költözhet, valamint a denevéreknek szánt odú. A rovarok, egerék számára is készült egy kis építmény, amihez az udvaron álló cserepeket használtam fel, valamint a gödrökből származó agyagot, így kaptam egy sajátos kinézetű sziklakertet, belefűrt kisebb lyukakkal. Meglátjuk ki lesz a lakója! Annyi bizonyos, hogy amíg egy búvóhely, odú, vagy egyéb állatoknak szánt kis sarok körül nincs pár hét, vagy akár egy hónapnyi nyugalom, addig nem merészkednek a közelébe az állatok. Így előfordulhat, hogy az öröm csak jövőre lesz meg.

2. Karanténfilm.

<https://youtu.be/bAfMltE0U1w>

A kertben való szorgos munkálkodásunk miatt mostanában egy perc nyugalom sincs itt, így várhatunk a beköltöző állatokra még egy keveset. Ennek ellenére, egyik nap szárnycsapkodásra lettem figyelmes. Hátranéztem, és egy galambnál valamivel nagyobb madár egyensúlyozott a kútkáván, ahol a madarak szoktak enni. Jobban megfigyeltem: egy gyönyörű kis sólyom csapott le az egyik kis madárra. Mivel elvesztette az egyensúlyát, elidőzött egy fél percig a helyszínen. Meglepő pillanat volt. Sose láttam ennyire közelről ragadozó madarat akcióban! Vajmi kevés az esély ilyen jelenet szemtanújának lenni, hacsak nem építünk

valahol az erdőben egy itatós lest (ez még hátravan).

A madarak etetését is befejeztük április közepétől, így marad a kirakott odúk, virágok, rovarok, két-élűek, kis emlősök lesése. Megjegyzem, ez sem okoz kevesebb örömet. Amint az idő és hőmérséklet felengedett, az élet beindult. Elég lassan ugyan, még csak pár bogár, rovar száll a levegőben, de amint megjön az igazi meleg, egyre több állat bújik elő vackából. Az eddigiekről szól a 2. számú karanténfilmem.

Pleione formosana – Ez az orchidea fajta is megél a kertemben. Fotó: Tari-Székely Karola

2020. április 30.

Másfél hónapja tart a home office. Vajon tényleg akkora változás következik ezután? Ezalatt a kis idő alatt mindenki megtanulta értékelni a természetet, a sétát, a szabad levegőn való mozgást. Akinek kertje van, sose lesz annál rendezettebb, mint home office idején. Megismerhette annak sok lakóját, már szinte hallja a madarak röptéből, hogy az milyen madár lehet. Nem is gondolná az ember, hogy minden madár szárnycsapásának más a hangja. A gerle suta szárnycsapására már fel se kell néznem. A cinege rövid, gyors szárnymozdulatai jellegzetes hangot adnak. A rozsfarkú apró termete folytán szinte nesz nélkül repen, de közvetlen leszállás után ad egy hangot, ami összetéveszthetetlen és így tovább. Sokszor nem lehet megállapítani, hogy az embert üdvözlí, vagy egymást figyelmeztetik hangjukkal. Egyik nap nagy zajjal voltak a cinegék, mindenhol a hangjukat lehetett hallani. Megálltam és figyeltem. Örömmel konstatáltam, hogy a kihelyezett odúk környékéről jönnek a hangok. A kíváncsiságomat nem hagyta nyugodni az a

feltételezés, hogy a cinegepárok fészekrakás előtt, vagy már fiókanevelés alatt állnak. Bele kellett néznem az egyik odúba. A cinege nyugalommal tűrte a vizsgálódásomat. Már fiókák ültek alatta. Gyorsan visszacsuktam az odú fedelét, és boldogan mentem a dolgomra. Öröömre szolgál, hogy három odúnak gazdája kelt! Izgalommal figyelem a többi kihelyezett odúkat is.

Gyászszincér. A videó a karantén 6. hetében készült.

<https://youtu.be/EYZkRB2fFKQ>

Addig is bogarak és virágok vizsgálatával töltöttem napjaimat. A felmelegedés már sok rovarat kicsalogatott rejtekéből, de jól megfigyelve tízedét nem tudja az ember lefotózni, levideózni, megfigyelni. Kedvcsináló videóim sorát most folytatom a következővel, amiben megpróbáltam kertünk rovarjait, a madarak fürdését és sorban nyíló virágainkat lencsevégre kapni. Talán többen kedvet kapnak általa a környezettudatos életnek, ami már szinte elcsépelt szójárás, de jelentése magában hordozza: együtt élni a természettel. Ha már szinte teljesen kiszorítottuk az állatokat élőhelyeikről, meg kellene próbálni a saját környezetünkben megfelelő életkörülményeket teremteni a számukra. Nem akkora munka, mint amekkora örömet okoz az ember számára.

2020. május 28.

Elérkezett a home office-ban töltött idő utolsó hete. Kinek hogyan telt ez az időszak, biztos lesz mit mesélni. Újra találkoznak az emberek egymással. Kollégák, rokonok felfrissülve, újult lendülettel folytatják életüket, míg minden nem kerül a megszokott kerékvágásba. Hűvös tavaszunk pontosan tükrözi azt a felfrissülést, amit magával hozott a koronavírus csendje.

Vándorsólyom fióka. Fotó: Tari-Székely Karola

Kettős érzésem van a jelenlegi helyzet kapcsán. Mindenki arról beszél, hogy a természet is fellélegzett, a szmog is kevesebb. Engem azonban ezek a szóbeszédok nem győztek meg igazukról. Ahogy az erdőt jártuk a párommal az utóbbi hetekben, azt tapasztaltuk, hogy ahol eddig két-három emberrel találkoztunk, ott most helyette tízzel. Miként az autók száma is gyarapodott a parkolóknál. Reméljük, a természet szeretete egyben magával hozza a tiszteletet is iránta! Ahogy minden utunk során, az utóbbi túráinkon is találkoztunk érdekes élőlényekkel. Hol egy lábatlan gyík állta utunk, hol egy költő madárcsapat cikázott a fejünk felett. Mászor egy ragadozó fészekalj mutatta meg magát. Ezért fontos az óvatosság, körültekintés, amikor útnak indul az ember! A cél, hogy minél többet lásson, de minél kevesebb károkozással. Néha biciklivel haladva, bizony nagy fékezések árán tudtunk csak megállni az út közepén napozó hullók láttán. Szerencsére eddig mindig sikeresen. Végezetül, mit hozott a home office? Kicsit megtanultuk jobban becsülni az értékeinket. Lelassultunk jó értelemben, odafigyeltünk azokra a dolgokra, amelyek mellett máskor elrohantunk. Videóimban ezeket a pillanatokat szerettem volna érzékeltetni.

Az utolsó videó képkockáján épp egy keresztespók látható: <https://youtu.be/ZzhhUf1sXog>

Online adatbázis készült az 1869-es népszámlálás Tatai járás területére vonatkozó felvételi íveiről

STEGMAYER MÁTÉ¹

A tatai Kuny Domokos Múzeum 2020. május 18-án, a múzeumi világnap és az internet világnapja keretében mutatta be új online adatbázisát, mely az 1869-es népszámlálás rendkívül gazdag adatait teszi elérhetővé a Tatai járás területére vonatkozóan. A sajtótájékoztatóra a Német Nemzetiségi Múzeumban került sor *Rigó Balázs* alpolgármester, *dr. Schmidtayer Richárd*, a Kuny Domokos Múzeum igazgatója és *Stegmayer Máté* segédmuzeológus részvételével.

Magyarország területére vonatkoztatva sajnos meg kell állapítanunk, hogy sokkal kevesebb népesség összeírási ív maradt fent, mint egyes más európai országok esetében. Ezen adatgyűjtések jelentős részét a XIX. századi családtörténeti, történeti demográfiai és társadalomtörténeti kutatókra eddig nem is igen használták, használhatták széles körben. A családtörténeti kutatások forrásköre is többnyire az egyházi, majd 1895-től az állami anyakönyvi nyilvántartásokban és egyéb összeírásokban merül ki.

Az 1869-es népszámlálás korszakalkotó állomás az állami népességregiszter bevezetésében. Elmondható, hogy az alapvetően mezőgazdasági termelésből élő országot az industrializálás előtti utolsó, még archaikus állapotában ábrázolta.

A XVIII–XIX. században ugyan több kísérlet történt az állami népességszámlálás bevezetésére (*Conscriptio Animarum*, II. József-féle

népszámlálás, *Conscriptio Ignobilium*), erre nem kerülhetett sor, ismétlődő folyamattá nem váltak. Az első, szabályozott, „formanyomtatványok” alapján végrehajtott népszámlálásra 1784 és 1787 között került sor, alapvetően katonai céllal. A következő, a népesség egészét számba vevő összeírásra a neoabszolutizmus idején, 1850–1851-ben került sor. Alapvetően ez még ismételten az osztrák szervek katonai jellegű népösszeírása volt. A következő, 1857-es összeírás során már elsősorban demográfiai szempontokat tartott az államszervezet szem előtt.

A fénykép a májusi sajtótájékoztatón készült.

Fotó: Varga Edit

Magyarországon az első hivatalos statisztikai szolgálatot 1867-ben alapították meg a Földművelés-, Ipar- és Kereskedelemügyi Minisztérium részeként. Ezen előzmények után kerülhetett sor a magyar statisztikai szolgálat modern szemléletű, demográfiai jellegű 1869-es népesség összeírására, amely során a lakosság és otthonaik mellett a háziállatok fajtáit és számát is rögzítették. Az eredményeket járasonként tették közzé, községenkénti részletezésben csak néhány vármegyében, a házak népességszámával, nemek, vallási megoszlás és műveltségi állapot szerint. A későbbiekben, az

¹ A cikk szerzője történész, segédmuzeológus

1870-es évhez viszonyítva minden tízedik évben ismétlődtek az összeírások az 1930-as évig bezárólag. Ezen folyamatos és ismétlődő, egységesített jellegű összeírások tették lehetővé – a korábbiak változó jellegű adataival ellentétben – a demográfiai és egyéb változások általános, statisztikai alapon történő rögzítését, amit a statisztikai évkönyvekben tettek közzé számszerűsített, személyes adatok nélkül.

Az eredeti felvételi íveket a későbbi népszámlálások után többnyire selejtezték. Kevés megyére vonatkozó felvételi ív maradt fent. Szerencsére a történeti Komárom vármegye is ezen kevés kivétel közé tartozik. A vármegyénk területére vonatkozó felvételi íveket a szlovákiai Nyitrai Állami Levéltárban őrzik. Habár ezek a gyűjtemények nehezen kutathatók, a világszerte elterjedt digitalizálás során a www.familysearch.org nevű oldalon elérhetővé tették őket. Mivel több ezer képfájlról beszélünk, az íveket pedig korabeli kézírással töltötték ki, az információk kinyerése és azonosítása hosszadalmas folyamat eredményeként tudott csak megvalósulni.

A Kuny Domokos Múzeum arra vállalkozott, hogy ezeknek a népszámlálási íveknek az adatait összegyűjti, rendszerezi és adatbázis formájában online elérhetővé teszi egy jóval szélesebb keresési lehetőséggel. Több mint 20.000 személy, 150 évvel ezelőtti, százezres nagyságrendű adatai válhattak így könnyen elérhetővé.

<http://www.nepessegsszamlalas1869.kunymuzeum.hu/>
Munkánk során első ízben Tata-Tóváros és a Tatai járás, azaz Agostyán, Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs,

Naszály, Neszmély, Szomód, Tardos és Vértestolna települések válnak kereshetővé.

A népszámlálás eredeti felvételi íveinek kinyerhető adatait 2014 és 2017 között, elsősorban nyári diákmunkák, valamint iskolai közösségi szolgálat keretében, a múzeumban dolgozó diákok gépelték be. A projektet a múzeum munkatársa, *Szabó Péter* koordinálta, aki segítette a diákok munkájának hatékonyra és gördülékennyé tételét, majd összesítette és rendezte az évek alatt felgyülemlett adatmennyiséget. Ő végezte el az 1869-es utcanevek azonosítását a települések jelenlegi utcaneveivel. A 2018–2019-es évben *dr. Schmidtmayer Richárd* múzeumigazgató és *Stegmayer Máté* segédmuzeológus a felvett adatok helyességét és valóságát ellenőrizte, s az elkészült adatbázist szakmai lektorálását végezték el. Ezen hosszú éveken át tartó projekt eredményei váltak most nyilvánosan elérhetővé az új online adatbázison keresztül.

Azzal, hogy Komárom vármegye Tatai járásának házakra lebontott felvételi ívei rendelkezésünkre állnak, összefüggő társadalmi-gazdasági viszonyokra következtethetünk a későbbi feldolgozásokkal. Az egyedi felvételi ívek azonban hasznosan segíthetik a családtörténeti kutatásokat, családfák összeállításához is nagy segítséget nyújtanak, hiszen komplett háztartásokat rögzítenek.

Az eredeti népszámlálási ívek adatainak rögzítésekor mindig tekintettel voltunk arra, hogy az átírásokat betűhíven végezzük el. **Mivel a népszámlálás során az adatrögzítés bemondás alapján történt, ez merőben megnehezítette az adatok – gondolunk itt elsősorban a vezeté- és a keresztnemekre – egységesítését.** A korabeli adatrögzítők számtalan módot találtak egy-egy keresztnév leírására, így néhány példát kiemelve: *a Ferenc név fellelhető volt Ferencz, Ferentz, Franz, Feri, de Ferkó formában is, az Istvánok Stefan, Istvány, Istók és Pista alakokban szerepeltek. Az Erzsébetek Erzsébeth, Elisabeth, Erzse, Örsébet, Örszi és Böske alakban is előkerültek, a Katalinok pedig Catalin, Katharin, Katharina, Kati, Kádi és Kataként fordulnak elő.* A családnevek közül sem csak az idegen eredetű nevek okoztak problémát a korabeli adatrögzítőknek. *A sváb*

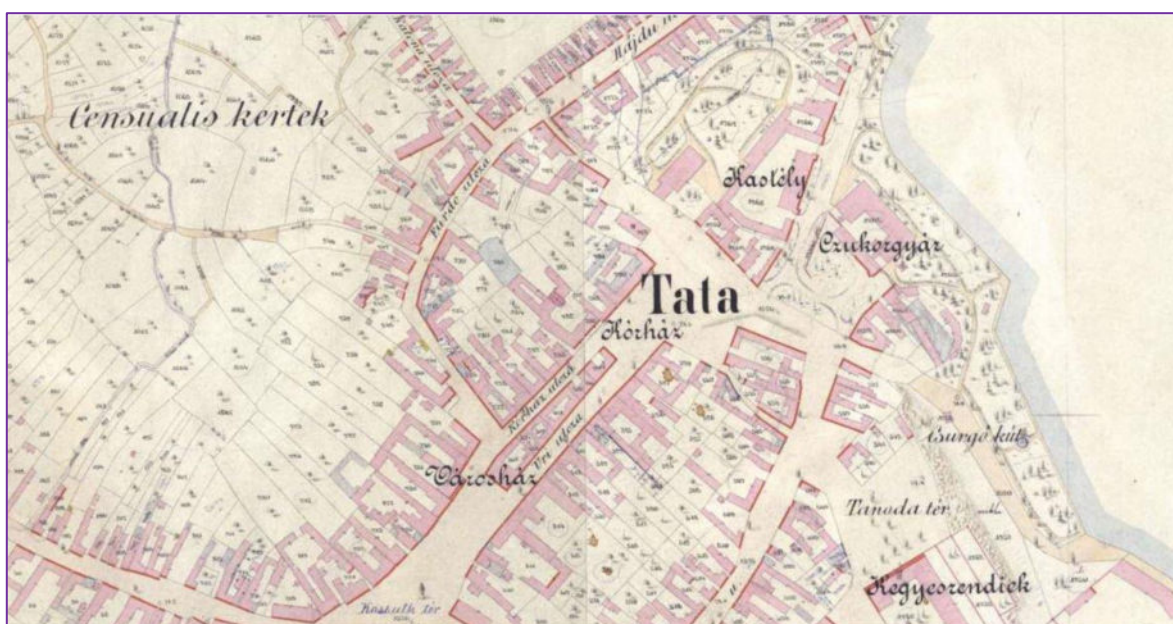
családnevek közül a legtöbb változat a Baudentisztl név leírására született: Baudendisztl, Baudenkitl, Baudentisztl, Baudentisztel, Baumdisztl, Baumtisztli, Pautentisztl és a már-már felismerhetetlen Padtinszker formákban. Ezen kereszt- és vezetékneveket az adatok feldolgozásakor megkíséreltük egységesíteni, így jó eséllyel bízhatunk abban, hogy az adatbázist használó személyek abban az esetben is megtalálják a keresett, népesség összeírásban szereplő nevet, ha azt 1869-ben a mai írásmódtól merőben eltérő módon vetették papírra.

A felvételi ívek adatcsoportjai egységekbe rendezve érhetők el. A „Személyes adatok” menüpontban a néven túl szerepel a születési dátum és hely is. Mint minden más adat, így a születési év rögzítése is bemondás alapján történt, ennek alapján inkább tájékoztató jellegű, mint hiteles forrásról beszélhetünk ebben az esetben. Anyakönyvekkel összevetve kiderült, hogy a megadott évszám és a valós születés között általában egy-két év eltérés mutatkozik, a születési hely azonban sok esetben kellő támponttal szolgálhat egy családfa-kutatás megkezdésekor. **A népszámlálási íveken feltüntették a családtagok vallását, foglalkozását, de az írni és olvasni tudás képességét is.** A „Lakcím adatai” rovatba került a népszámlálási íven szereplő cím és házszám, mely a kor szokásának megfelelően nem utcánkénti lebontásban

került még feltüntetésre, hanem az adott településen fennálló házak számát tükrözi. Ezt a korabeli címet igyekeztünk megfeleltetni a települések mai utcaneveivel és házaival, házhelyeivel. Az „Ingatlan adatai” címszóhoz vonatkozó adatok által az adott család társadalmi helyzetéről alkothatunk könnyűszerrel képet, hiszen **az ívekben rögzítésre került az ingatlanok mérete, a szobák és beépítettség mértéke és az épületek funkciója. Kiderül, egy épületen belül hány háztartás különül el, továbbá megjelenik rajtuk a fenntartott állatállomány nagysága is.**

A helytörténet kutatás szempontjából a népszámlálási ívek a házak és házhelyeken épült jelenlegi épületek lakóinak és funkcióinak beazonosítására használható. Ezt segíti a XIX. század második felében készült kataszteri térkép, amelyen megtekinthető a település közel egykorú szerkezete, utcái, utcanevei, és az akkor álló épületei. Természetesen lehetőséget biztosítottunk arra is, hogy az érdeklődők az eredeti népszámlálási ívet is megtekinthessék. A familysearch.org oldalán, a település kiválasztásával elérhetőek az eredeti felvételi ívek.

A múzeum későbbi céljai között szerepel a történeti Komárom vármegye jelenlegi ország területére vonatkozó íveinek ilyenfajta közzététele. Az adatbázis tökéletesítésére várjuk megtisztelő és segítő megjegyzéseiket és észrevételeiket!

Az adatbázis tartalmazza az érintett településekről az 1800-as évek második felében készült kataszteri térképeket is.

2800 Tatabánya, Szent Borbála tér 6/c. II. emelet

34/ 513-682

gyerekkonyvtar@jamk.hu

GYEREKKÖNYVTÁR

József Attila Megyei és Városi Könyvtár

Kezdőlap

Rólunk

Eseménynaptár

Pályázatok

Hírlevelek

Kapcsolat

Így tanulok otthon – Rajzpályázat a karantén idején

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Könyvtárunk 2020 áprilisában rajzpályázatot hirdetett általános iskolásoknak, több korcsoportban. A technika szabadon választott volt (rajz, festés, kollázs, stb.) a méret adott: A/4-es. A pályamunkákat digitálisan kértük a gyerekkönyvtár email címére, vagy küldhető volt postán is (valamilyen adathordozón) könyvtárunk címére:

Nagyon örültünk a beküldött alkotásoknak, és annak, hogy ezekben a nehéz időkben 42 gyermek időt szakított arra, hogy rajzoljon nekünk. Örömmünkre szolgált az is, hogy a pályázók megmutatták a lelkük egy darabját, beengedtek bennünket a „kulisszáik” mögé, és bepillanthattunk a sok színes, hangulatos képen keresztül mindennapjaikba.

Az eredményhirdetést megelőzően a képeket közönségzavazásra bocsátottuk a Facebookon, és a legtöbb lájkot begyűjtő rajzok alkotói is jutalmat

kaptak. Akik nem értek el helyezést, egy-egy rajzeszközt (10 db os tempera-készlet, vagy 12 db-os olajpasztell zsírkréta, vagy 12 db-os aqua ceruza) és egy emléklapot kaptak. Az ajándékokat a járványhelyzet miatti bezárások következtében postán juttattuk el a díjazottaknak.

Köszönet illeti a szülőket és a pedagógusokat is, akik otthonról vagy interneten keresztül "mendezselték" a gyerekeket.

42 alkotás született 3 korcsoportban:

1-2. osztályos kategóriában 7,
3-4. osztályos kategóriában 22,
5-8. osztályos kategóriában 13 rajz.

A zsűri tagjai voltak:

- ❖ Gyüszti László igazgatóhelyettes (József Attila Megyei és Városi Könyvtár, Tatabánya),
- ❖ Gyüsziné Keller Klára pedagógus (Jázmin Utcai Általános Iskola, Tata)
- ❖ Fábíán Ildikó, a megyei könyvtár Kistérségi Szolgáltató Rendszerének osztályvezetője,
- ❖ Tari-Székely Karola alkotóművész, tájékoztató könyvtáros, Tatabánya
- ❖ Suller Ildikó, a megyei könyvtár gyermekkönyvtári csoportjának vezetője.

Hozzáteszem még, hogy a 13 éves fiam és a 17 éves lányom is besegített, őket is elbűvölték a beérkezett rajzok.

Az eredményhirdetésről készítettünk egy videofelvételt is, amely megtekinthető a [JAMK gyerekkönyvtárának honlapján](#) és Facebook oldalán.

Helyezettek 1-2. osztályos kategóriában:

1. **Stankovics Júlia**, *Váci Mihály Általános Iskola*, Tatabánya
2. **Füri Mia**, *Váci Mihály Általános Iskola*, Tatabánya
3. **Horváth Hanna**, *Fekete István Általános Iskola*, Almásfüzitő

Helyezettek 3-4. osztályos kategóriában:

1. **Horváth Laura**, *Kecskédi Német Nemzetiségi Általános Iskola*
2. **Balogh Lili Anna**, *Kisfaludy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola*, Környe és **Józsa Lara**, *Sárberki Általános Iskola*, Tatabánya
3. **Tabi Roxi**, *Óvárosi Általános Iskola*, Tatabánya

Helyezettek 5-8. osztályos kategóriában:

1. **Egri Fanni Lilla**, *Zrínyi Ilona Általános Iskola*, Császárs
2. **Szekeres Liliána**, *Zrínyi Ilona Általános Iskola*, Császárs
3. **Kovács Kata**, *Ászári Jászai Mari Általános Iskola és*
Schwarcz Bianka, *Zrínyi Ilona Általános Iskola*, Császárs

A közönségsvavazás nyertesei az egyes korosztályokban:

- **Becsei-Király Alicia**
- **Nagy Vivien**
- **Szekeres Liliána**

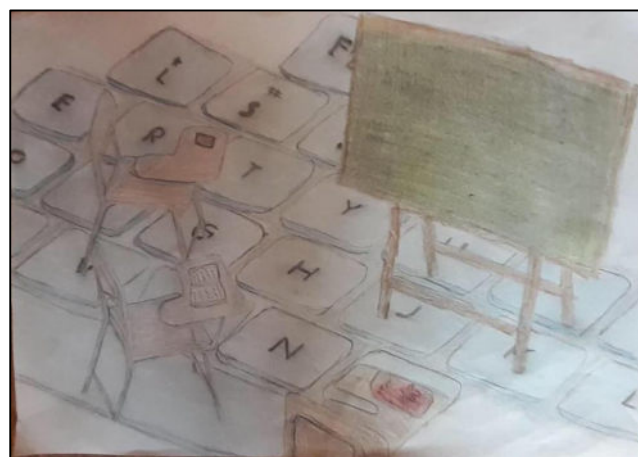
Díjazott művek:

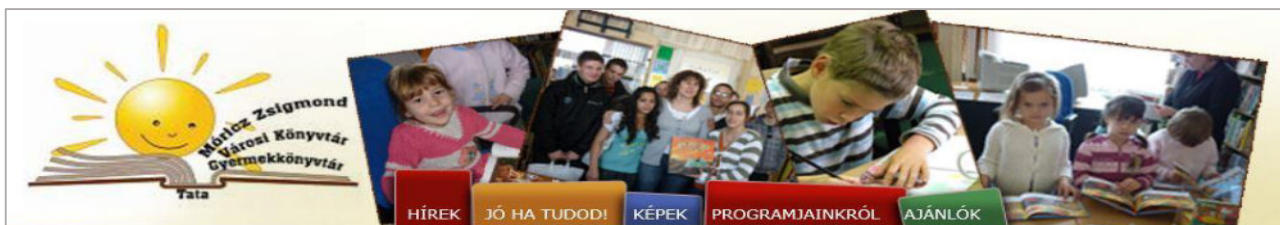
Horváth Laura, 4. osztály

Stankovics Laura, 2. osztály

Egri Fanni Lilla, 5. osztály

Bagoly mondja ...

GOLDSCHMIDT ÉVA

A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára a Madarak és fák napja alkalmából a hagyományoktól eltérően rendezett szavalóversenyt.

Mivel a koronavírus miatt valamennyi program az online térbe kényszerült, ezt a versenyt is oda kellett helyeznie a könyvtárnak. **Madarak és Fák, szavalj online!** címmel bagolyról szóló szavakat vártunk az ovis és iskolás gyermekektől. Az

Pákolicz Lia Lujza.

Fotó: Csikós Anett

év madara az erdei fülesbagoly, sokak kedvence – ezért gondoltuk, hogy szívesen tanulnak a résztvevők baglyos verseket. Előadasmódjukban kreativitásuk is megmutatkozott, hiszen a főszereplő állat társuk volt a versmondásban, hol bábfigura, hol kép formájában díszletként láthattuk a videóknak. Dicséret illeti a szülőket is, akik a kamera túlsó oldalán foglaltak helyet. Segítették a gyermekeiket a verstanulásban és rögzítették, majd elküldték nekünk a szavakat.

A legnépszerűbb versek közé tartozott **Aranyosi Ervin Bagoly mondja egérnek**, és Lecsek Ilona **Bagolylak** című költeménye.

Tata több általános iskolájából érkeztek szavatok. Ezúttal az ovis kategóriában is indultak gyermekek. Annyira ügyesen szavaltak a legkisebbek,

hogy náluk holtversenyben két első helyezett született. A zsűritagok – *Sinkó Ildikó*, könyvtárunk igazgatója, *Mennerné Papp Márta* óvodapedagógus és gyermekkönyvtáros, valamint *Szakács Zsuzsa* televíziós műsorvezető – nem voltak könnyű helyzetben az alsó tagozatosok közötti bírálatnál. Végül a 3-4. osztályosoknál mindhárom helyezést harmadik osztályos diák nyerte el. A verseny eredményhirdetéséről szóló videó összeállítást a Madarak és Fák Napján, május 10-én láthatták az érintettek a könyvtár Facebook oldalán és honlapján.

Gratulálunk, és köszönjük mind a 16 résztvevő fáradozását, verstanulását, a szülőknek, pedagógusoknak pedig a felkészítést!

A verseny eredménye:

Óvodás kategória:

I. helyezettek: *Mátyás Flóra* (H. Gábor Erzsébet: Bagolyvár) és

Pákolicz Lia Lujza (Lecsek Ilona: Bagolylak)

1-2. osztályos kategória:

I. helyezett: *Ferencz Martin*, 2. oszt. – (Angyal Gábor: A hazug bagoly)

II. helyezett: *Pákolicz Hanna*, 1. oszt. (Lecsek Ilona: Bagolylak)

III. helyezett: *Molnár Anna*, 2. oszt. (Aranyosi Ervin: Bagoly mondja egérnek)

3-4. osztályos kategória:

I. helyezett: *Boczonádi Anna*, 3. oszt. (Aranyosi Ervin: Bagoly mondja egérnek)

II. helyezett: *Dávid Réka*, 3. oszt. (Benedek Elek: A bagoly)

III. helyezett: *Bihacker Márton*, 3. oszt. (Aranyosi Ervin: A bagolyhoz jöttem)

Szűcs József holokauszt-kutatásainak eredménye

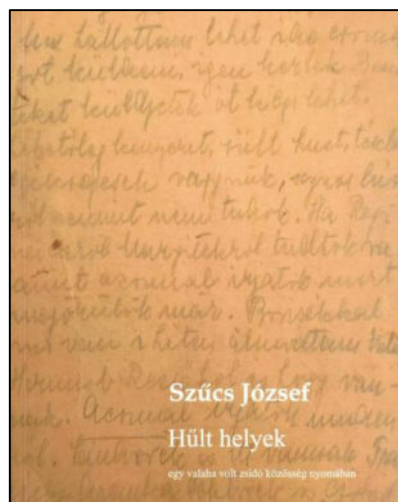
GYÜSZI LÁSZLÓ

A Kemlib előző számában Simonik Péter: Számátlanul. Zsidó családtörténetek Tatabánya elődközségeiből (1896-1945) című munkájának ismertetésében jeleztem, hogy folynak más településeken igen komoly felkészülést, elhivatottságot igénylő kutatások, munkák is. Egész pontosan így fogalmaztam akkor: „A holokausztról évek óta tartó megemlékezések felhívták ugyan minden településen az izraelita felekezetű emberek tragikus sorsára a figyelmet, de átfogó munkák, mint jelen esetben is, még nem nagyon születtek. Van a megyében egy lelkes kutató(csoport), aki/akik már elkezdtek egy-egy település zsidó lakossága történetének kutatását, feldolgozását. Pl. Mocsaj, Kocs.”

Ekkor már természetesen kezemben voltak Szűcs József könyvei. Mi több, volt szerencsém útmutatást, segítséget is adni a kutatáshoz, a megíráshoz; valamint részt venni a könyvek bemutatóján Mocsán és Kocsán is.

Még néhány személyes adalék, hogy miért is viselem szívemen ezeknek a könyveknek a sorsát, veszek részt több-kevesebb aktivitással akár Simonik Péter, akár Szűcs József könyveinek létrejöttében. Valamikor réges-régen a tatai könyvtár dolgozójaként kezembe került Goldberger Izidor-nak a tata-tóvárosi zsidóság történetét összefog-

láló kis füzet. Elkezdtem olvasgatni, a jegyzeteknek utánajárni és így kezdett kialakulni bennem egy teljesebb kép egy elfeledett népcsoportról. Elkezdett kialakulni bennem, mint történészen, hogy ezt a ma emberének is meg kellene ismernie. Így kezdődött az én „zsidóságom”, a tatai zsidóság történetének megismerése és megismertetése.

Később Szűcs Józseffel és Mátraházi Ferenc tanár úrral néhány alkalommal diák-csoportokat vittünk Auschwitz-Birkenau táborok megtekintésére.

De voltak mások is, főleg Tatán, akik érdeklődtek a tatai zsidóság története iránt, a tatai zsidó temető iránt. A holokauszt évfordulóin megemlékezéseket tartottunk többekkel együtt, Kerti Katalin hatásos és áldozatos munkájával együtt. Majd a zsidó temető rendbetétele volt a következő nagy lépés. Ezt követte az áldozatok emlékfalának el-

készítése, a névsor összeállítása. Ebben a munkafolyamatba már többen bekapcsolódtak. Többek közt Hunyadi Imre és Simonik Péter is.

Miért ez a személyes bevezető? Mert Szűcs József is a holokauszt megemlékezések kapcsán kezdett el foglalkozni a zsidóság, és elsősorban a soá eseményeivel, emléket állítani az elhurcolt polgártársainknak.

Talán őt is inspirálta a következő gondolat: „... és hol a vidék zsidósága?” – tehetnénk fel a kérdést a hasonló címmel megjelent tanulmánykötet alapján, amely történeti, néprajzi tanulmányokat közöl a falusi, mezővárosi zsidók és nem-zsidók együttéléséről. Valóban, hol a vidék zsidósága? Számtalan tanulmányt olvashatunk a nagyobb zsidó közösségek életéről, de – ha nem is teljesen – mintha elfeledkezett volna történetírásunk a vidéken élő közösségek történetéről.

Sozan Michael kiemeli tanulmányának elején: „...egyetlen falu példája nem szolgálhat anyagot messzemenő következtetések levonására. Egy falu példája azonban több mint semmi. A vidéki zsidóság nem részesült társadalomtudományainkban szerepéhez méltó figyelemben. A faluval foglalkozó tudósaink e hiány magyarázatakor a hivatalos tudánypolitikára hivatkoznak, ugyanis a 'zsidó téma' még mindig egy kényes kérdés Magyarországon. Tudjuk, hogy csak a legritkább esetben hangzik el közlés nyílt fórumon a zsidóság múltjáról, jelenéről.” Pedig – folytatja a szerző gondolatmenetét – „a zsidóság hosszú időken át a legtöbb magyar faluban kulcsfontosságú gazdasági szerepet töltött be. Zsidókézen volt a falusi

kereskedelem zöme, az ital- és húskimérés és a kézművesség.”

A zsidóság történetének kutatására jó alkalmat adnak a különböző évfordulók, megemlékezések. De elképzelhető, hogy valaki csak egyszerű kíváncsiságból, a helytörténet iránti érdeklődésből kezd el foglalkozni egy adott településen élő népcsoport történetével.

Szűcs József is egy ilyen kutató. Hült helyek című munkájának előszavában fogalmazza meg „indítékait”: „Azzal kezdődött, hogy olvasni akartam róluk. Aztán kiderült, hogy nem igazán van mit. Akkor nyomozni (mondjuk szebb szóval: kutatni) kezdtem. Legelőször a hősi emlékművet kerestem fel; tizenhat nevet találtam rajta (mint később kiderült, egy részüket hibásan írva). Ez a tizenhat név lett kiindulópontom (mára a „lista” harminchárom áldozat nevét tartalmazza).”

Úgy vélem, hogy „nyomozásának”, azaz kutatásainak eredményeit a lehetőségekhez képest nagyon jól összeszedte. Átnézte az anyakönyveket, levéltári forrásokat jegyzetelt. Mint írja: „könyvtárak polcai közt teltek a hetek, hónapok”. Közben természetesen az adott lehetőségeket kihasználva (email, telefon stb.) a folyamatos kapcsolattartás során „bombázta” a kutatásokban már előtte járókat.

„Kinőttem az egyszerű érdeklődő, kíváncsiskodó szerepköréből, célpontommá lett, hogy legalább egy mondatnyi emléket állítsak az 1840 és 1947 között Mocsán élt zsidó közösség valamennyi tagjának. Úgy érzem, sikerrel jártam.” Nos, röviden el kell mondjam, hogy igen. A kitűzött célt elérte és sikerrel járt. Ismételhetjük magukat a bevezetőben idézettekkel: „...egyetlen falu példája nem szolgálhat anyagot messzemenő következtetések levonására. Egy falu példája azonban több mint semmi.” Az apró kis részletekből áll össze a nagy kerek egész. s hogy milyen sikerrel végezte munkáját Szűcs József, mutatja az is, hogy kiadványa hamar el is fogyott a helybeliek, az érdeklődők és a kutatók között. Megnyugtató: jutott a közgyűjteményekbe is a kiadványból. Talán ez a si-

ker is inspirálta, no meg – most már fogalmazhatunk úgy is, hogy – az elhivatottság, hogy egy másik település zsidó közössége történetének kutatásához fogjon hozzá.

Simon László, Kocs község polgármestere a következő kötet bevezetőjében így köszönti a szerzőt és az olvasókat: „Ön egy ’történelemkönyvet’ tart a kezében. Egy kicsi, de nagyhírű Komárom-Esztergom megyei település, Kocs község történelmének egy szegmensét dolgozat fel Szűcs József. ... Egy-egy beszélgetésben a mai napig fel-emlegetik a Rosenberg boltot, bár egyre kevesebben tudják, hol is volt, és ki volt a tulajdonosa. Lassan feledésbe merül, hogy Kocson élt néhány család, akiket a történelem vihara elsöpört, s csak hűlt helyüket hagyta maga után. ... Csupán néhány család története, mely családok teljes létszáma legfeljebb 52 fő volt egy háromezres lakosságszámú településen. Néhány család, akik fontos szerepet töltöttek be a település életében. ... Történetük fontos Kocs történelmének teljesebb megismeréséhez.”

Dicséretes a Polgármester Úr hozzáállása és támogató szándéka. Sok ilyen támogatóra lenne szükség még, hiszen vannak még fehér foltok a zsidóság helyi történetében. Talán remélhetjük azt is, hogy teljesebb képet, pontosabb adatokat kapunk a Holokauszt áldozatairól is.

De egyet kell értenünk dr. Jakab Attilával, az MTA köztestületi tagjával is, aki előszavában a következőket írja: „Mikor történeti jellegű jelen munkájában a szerző folytatja a korábban megkezdett feltárást, és Mocsa után Kocs község zsidóságának történetét írja meg: gyakorlatilag a kezdetektől a Holokausztig. A levéltári kutatásokat, a szakirodalmat, a korabeli sajtót és a szemtanúk elbeszéléseit, visszaemlékezéseit ötvöző munka történeti értelmezési keretbe ágyazza az összegyűjtött információkat. ... A szerzőnek köszönhetően Kocs zsidóságának történeté keresztül megelevenednek tehát az elpusztult/elpusztított emberek, és életképek villannak fel magának a községnek az életéből is. Emberközelbe kerül a történelem. A Holokauszt áldozatai nem csupán

számként, hanem nevesítve jelennek meg a műben, mintegy visszanyerve azt az emberi méltóságot, amitől a korabeli jogalkotás és végrehajtó, államigazgatási hatalom megfosztotta őket. ... Ez a mikrotörténeti feltáró munka akár példaként is szolgálhat, hogy más települések helytörténészei kedvet kapjanak ahhoz, hogy megírják az adott település zsidó közösségének a helyi és az egyetemes táradalom-történeti kontextusba ágyazott történetét.”

Szűcs József e két kötetével - és gondolom a további készülő köteteivel - valóban megpróbálja az elfeledett múlt egy részének a felelevenítését, a zsidó közösségek történetére való rávilágítással példát adhat másoknak is a kutatáshoz. Történészként, helytörténészként becsülendőnek tartom Szűcs József áldozatos, kitartó munkáját. Még sok erőt, egészséget a folytatáshoz. Rengeteg munkája van ebben a két kötetben, melyet mind a települések lakói, vezetői, de mi, helytörténészek is igen nagyra becsülünk, és csak köszönhetünk neki. Teljesebbé válik egy-egy település története, de ami még fontosabb, hogy egy elfeledett, sőt kiirtott népcsoport történetére hívja fel a figyelmet. Nélkülük nem lettek volna kis szatócsboltok, kimerések a kistelepüléseken, gyárak, üzemek, orvosok, ügyvédek, vagy akár sportolók sem, akik az adott község, város történetéhez – mint ne mondjak, felemelkedéséhez – is nagyon sokkal járultak hozzá. Ajánlom mindkét kötetet mindazok figyelmébe, aki érdeklődnek a téma, vagy egy-egy település története iránt.

Könyvbemutató Mocsaán, a Községi Könyvtárban 2018. áprilisában. Fotó: Hörömpöli Tibor

Telefon
+36 34 513-677 és 513-678

JAMVK
József Attila Megyei
és Városi Könyvtár
Tatabánya

Email
jamk@jamk.hu

Hírek muzeális gyűjteményünkről

DR. HORVÁTH GÉZA

A helyismereti gyűjteményünkbe tartozó, de külön állományrészként kezelt muzeális gyűjteményünk gondozása során újabb három kis lépést tehetünk, teszünk ez évben. 1996 óta néhány kisebb megszakítással ugyan, de évi rendszerességgel igyekszünk e jelentős történeti értéket képviselő, ám rossz fizikai állapotú dokumentumainkat restauráltatni. Idén a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma támogatásával és az ArchivArt Könyvrestaurátor Műhely Kft. kivitelezésében az alábbi művek restauráltatását tudjuk megoldani:

1.

m/590 (200 B 30)

Bárány György: *A mi Urunk Jézus Krisztusnak új testamentoma*, most görög nyelvből ujonnan magyarra fordítottatott és némely... magyarázatokkal és jegyzetekkel... kibocsátatott. Laubanban 1754. (Torkos András, győri ev. prédikátorral együtt.)

A szerzőről:

Bárány György (szeniczai), (1682 – 1757)
Evangélikus lelkész, a magyar pietizmus és az evangélikus egyház történetének jelentős alakja.

A műről és kiadástörténetéről:

„Az Újtestamentum végül „Lauban: Schill, 1754” impresszummal csak posztumusz, 1758-ban látta meg a napvilágot.... A munka valóban Laubanban kezdődött Nicolaus Schill officinájában, s kétharmada el is készült, ekkor azonban a hétéves háború kirobbanása félbeszakította. A maradék már a határon túl, a sziléziai Lauerben Müller betűivel került a prés alá”: Csepregi Zoltán: Magyar pietizmus 1700-1756 Tanulmány és forrásgyűjtemény a dunántúli pietizmus történetéhez. - Kiadja a Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest, 2000 p. 60.

Egyház- és művelődéstörténeti jelentősége:

„Kiváló szolgálatot tettek a fordítók az egyháznak e munkájuk kiadásával. ...

Azzal, hogy Bárányék kiadtak egy magyarázatos újszövetséget nagy érdemet szereztek. Kár, hogy ma is nem tudunk híveink kezébe adni ilyen magyarázatos Bibliát. Sok tudatlanságnak és tévedésnek venné ez az elejét, s jó fegyver volna a szektások bibliafacsarásai ellen.”

„Szenice! *BAIRÁINYI GYÖRGY* a nagy pietista sárszentlőrinci lelkész és Tolna-bar anya-somogyi evangélikus egyházmegye megszervezőjének és első esperesének *ÉLETE ES MIUIKASSAGA: 1682-1751/.*

Irtá: SCHMIDT JÁNOS györkönyi ev. lelkész. ” - [Pakson] : [Rosenbaum I. Ny.], [1940] p. 49.

Hely- és kutatás történeti jelentősége:

A példány elején és végén kéziratos bejegyzések találhatók 1832-1838 közötti időszakból csépi (akkor Komárom vármegye) köznemesi család

egyik tagjától. Ez család –és possessor kutatási jelentőségű.

2.

m/749 (280 T 73)

Tóth Ferenc: Homiletika, **Komáromban: Nyomtatott özvegy Weinmüllerné betűivel (1802);** 155 p.. –

Hiv.: Petrik Géza: Magyarország bibliographiája, 1712-1860. 3/2. köt. p. 662.. -·Eredeti félbőr kötésben. -·Petrik az 1802-es kiadást Győr megjelenésűnek, Szinnyi Magyar Írók Élete és munkái is csak ezen kiadásokat említi.

A szerzőről:

Tóth Ferenc (1768-1834) református püspök, neves egyházi szerző. „TÓTH FERENC 1808-ban született Homiletika című magyar nyelvű iskoláskönyve nem a tájékoztatás, a gyönyörködtetés vagy a rábeszélés, hanem a szívét és az akaratot megindító ékesszólással foglalkozott.”

http://www.retorika.hu/beszed_retorikai-irodalom-attekintese

A műről és kiadástörténetéről:

Homiletika. A lelki pásztori theológiának I. darabja. **Győr**, 1802. (2. bőv. kiadás. (U. ott, 1844.).

A munka egyház- és retorikatörténeti jelentősége:

Alapvető kézikönyv, az egyházi beszéd történetének és elméletének korai összefoglalója, bibliográfiával kiegészítve.

Helytörténeti, nyomdászattörténeti jelentősége:

Helyi nyomda terméke, ami nyomdászat – és helytörténeti jelentőségét, gyűjteményi értékét is meghatározza.

3.

m/529 (943.9 M 85)

Monumenta Hungarica, az-az magyar emlékeztetes írárok. 1-3. köt., Pesten: Nyomtat. Trattner János Tamásnál (1816-1817); VIII, 423, XII, 353, VIII, 293 p.. -·Az 1. kötet: Második megjobbított, és Kazinczy Ferencz úrnak előbeszédjével megbővített kiadás. Kazinczy Ferenc előszavával.

-·1-3. köt egybekötve. -·Hiv.: Petrik Géza: Magyarország bibliographiája, 1712-1860. 2/2. köt. p. 783.

Digitalizálva a mű, [elérhető innen](#) (többek között).

A szerzőről:

„Rumi és rábadoroszlói Rumi Károly György bölcséleti doktor, több megye táblabírája, jogtárnár, evangélikus lelkész, író, irodalomtörténész, mezőgazdász, polihisztor.

A műről:

A történeti forráskiadványról Kazinczy levelezéséből tudható meg több minden: **Rumi és Döbrentei: Két gyűjtő és szerkesztő.** [Forrás](#)

Helytörténeti jelentőségéről:

Rumi 1828-1847-ig Esztergomban működött. Helytörténeti jelentőségét ez adja. Bár e munkája korábbi-kiadású, mint szerzőjének esztergomi évei, az életmű szempontjából fontos javítani az állagán.

Hírek az egyesület háza tájáról - Könyvtáraink újranyitása előtt

SZILASSI ANDREA

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel, az Egyházi Könyvtárak Egyesülésével, a Könyvtárostanárok Egyesületével, továbbá az Egyetemi Könyvtár-igazgatók Kollégiumával és a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségével karöltve kidolgozott egy szakmai ajánlást, amely a könyvtárak számára útmutatót ad a járványhelyzet utáni nyitás előkészítésére.

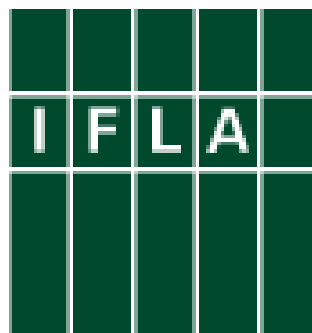
https://mke.info.hu/wp-content/uploads/2020/05/MKE-Újrakezdési-AJANLAS_vegleges.pdf

Harminc éve dolgozom könyvtáros pályán. Ez idő alatt még sosem kellett az intézményeknek pandémiával szembenézniük. Most azonban a koronavírus-járvány alaposan átformálta a könyvtárak életét (is). Jelenleg még hatályos a könyvtárlátogatást tiltó kormányrendelet, de közeleg az ideje a rendkívüli helyzet feloldásának. Ehhez ad segítséget az alábbi, 10 oldalas szakmai ajánlás.

IFLA – ENSULIB: Zöld Könyvtári Díj 2020.

SZILASSI ANDREA

Az IFLA¹, a Könyvtári Egyesületek és Szerveze-

tek Nemzetközi Szövetségének ENSULIB² csoportja 2016 óta ír ki pályázatot zöld könyvtári cím elnyerésére. A pályázatot a De Gruyter tudományos könyv- és folyóiratkiadó szponzorálja a kezdetek óta. A cél: megmutatni, hogy a könyvtárak társadalmi felelősségvállalása, tevékenysége a környezettudatos viselkedésre ösztönzésben és a fenntartható fejlődésben is testet ölt.

A pályázatok során figyelembe veszik az intézmény építészeti adottságait, (pl. természetes építőanyagok alkalmazása) működésének feltételeit

¹ IFLA = International Federation of Library Associations and Institutions

² ENSULIB = Environment, Sustainability and Libraries Special Interest Group

(biológiailag lebomló termékek használata, energetikakarékos megoldások alkalmazása stb.). Nem utolsó sorban pedig mérlegelik, milyen olyan szolgáltatásokat nyújt a pályázó intézmény, amelyek a környezettudatos magatartást kedvezően befolyásolják az adott településen.

Az idei nyertest 50 pályázó közül választották ki. 2020-ban a **thaiföldi Rangsit University Library** lett az első számú befutó. Az 5 „futottak még” kategóriában ismét szerepel magyar könyvtár. Az Óbudai Platán Könyvtár Ezüsthelyi Könyvtára is bekerült az öt kiemelt pályázó közé.

Az óbudai pályázat: <https://www.ifla.org/files/assets/environmental-sustainability-and-libraries/documents/ezusthegy-library.pdf>

Tevékenységük bemutatására néhány sajátosság példaként: van szabadtéri olvasótermük is. Mintakert, magkönyvtár, tankert és fűszerkert is várja az ide látogatókat. Szelektív hulladékgyűjtés folyik az intézményben. Az épület felújításakor energetikai korszerűsítés is történt: energetikakarékos fűtés, -hűtés és -világítás lett kialakítva. A

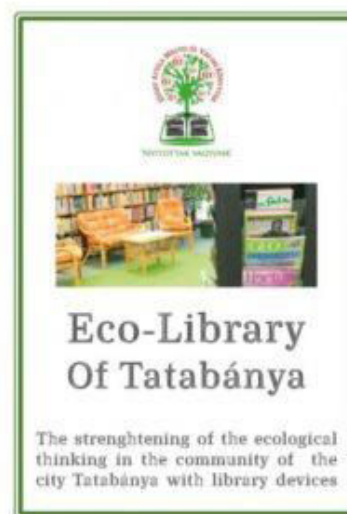
környezetbarát közlekedési módok ösztönzése érdekében kerékpártárolót is létesítettek a könyvtár mellett.

Ha visszatekintünk a korábbi sikerekre, 2019-ben szintén született magyar elismerés. A kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár pályázata is bekerült a kiemelt pályázatok közé.

A kép forrása: <https://www.ifla.org/node/92213> A 2019-es év nyerteseiről szóló lista alapján sajnos nem mindegyik pályázatot lehetett részletesebben is megismerni, így a kiskunfélegyházi könyvtár pályázatát sem.

Örömmel jegyezzük meg, hogy 2018-ban intézményünk, a József Attila Megyei és Városi könyvtár szintén bekerült az akkor kiemelt 5 könyvtár közé. Erről itt olvashatnak részletesebben magyarul: <https://zoldkonyvtar.jamvk.hu/2018/09/15/green-library-award-2018-a-jamk-is-elismeresben-reszesult/>

A tatabányai pályázat: <https://www.ifla.org/files/assets/environmental-sustainability-and-libraries/news/2-hungary ifla green library award jaccl.pdf>

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: MÁRKU MÓNIKA**2020 május**

1.
A fák, amelyek megtaláltak - Gengeliczy László életrajzi könyvéről / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 39-40. - ill.
 - 2020. február 24-én a Tatabányai Múzeumban került sor Gengeliczy László életrajzi könyvének a bemutatójára. Könyvismertetés.
2.
A folyamatban lévő beruházások képekben. - In: A Mi Tatabányánk : Tatabánya Város Önkormányzatának magazinja. - 10. évf. 03. sz. (2020. május), p. 9. - ill.
 - A Tulipános Ház, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár és a TSZC Bánki Donát-Pécs Antal Műszaki Szakgimnáziumának építési munkálatai, a beruházások megvalósulásának folyamata.
3.
A könyvek is karanténba kerülnek : "Fapados" szolgáltatással, szigorú szabályok mentén indul a megyei könyvtár / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 126. sz. (2020. május 30.), p. 4. - ill.
 - A József Attila Megyei és Városi Könyvtár június 2-től induló fapados szolgáltatásairól.
4.
A "Nyitott rezervátum" visszaköltözik a tékába : beszélgetés Jász Attilával az Új Forrásról és Csendes Tollról / Jász Attila ; Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 3. évf. 232. sz. (1992. okt. 1.)- ISSN 0863-9168. - 31. évf. 122. sz. (2020. május 26.), p. 5. - ill.
 - Interjú Jász Attila költővel, esszéíróval, az Új Forrás főszerkesztőjével az elcsendesülésről, a folyóirat és a Nyitott Rezervátum jövőjéről.
5.
A tanulásról rajzoltak a gyerekek : elektronikusan fogadták az alkotásokat - az online oktatás ihlette a pályázati kiírás témáját / Hittaller Andrea. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 75. évf. 121. sz. (2020. május 25.), p. 8. - ill.
 - A tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár Így tanulok otthon című gyermekrajz-pályázatáról, annak eredményhirdetéséről.
6.
Az MKE 52. Vándorgyűléséről : [honlaphír] / Barátné Hajdu Ágnes. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 47.
 - A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 2020. április 1-jén tartott elnökségi ülésén úgy határozott, hogy az idei, 52. MKE Vándorgyűlést a fennálló járványhelyzet miatt nem szervezik meg.
7.
Baba-mama klub a neszélyi könyvtárban / Tóth Andrásné. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 23. - ill.
 - Baba-mama klub a felújított neszélyi Községi és Iskolai Könyvtárban.
8.
Bajna állandó programokkal várja az érdeklődőket / Pósa Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 22-23.
 - A bajnai Községi Könyvtár programjai, gyermekprogramjai, baba-mama klubja.
9.
Cool túra az építészet világában - Internet Fiesta 2020. / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 9-10. - ill.
 - 2020. március 22-től 5 napon át online információkereső vetélkedőt hirdetett a tatabányai József Attila Megyei és Városi

Könyvtár KSZR csoportja. A téma az építészet volt. Eredményekkel.

10.

Elérkezett az olvasás ideje! / Schmöltz Margit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 13-14. - ill.

- Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár szolgáltatásai, programjai a járványhelyzet idején.

11.

Ezt az évet biztosan nem feledjük / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 4-6. - ill.

- A tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár internetes szolgáltatásai, kistérségi könyvtári ellátása, az új könyvtárépület építése, sajtóbibliográfiák készítése, a könyvtári dolgozók feladatai a zárva tartás alatt.

12.

Felfrissülve várja látogatóit a Kölcsey Központ / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 111. sz. (2020. május 13.), p. 4. - ill.

- Karbantartás munkák, könyvtári könyvek gyarapítása az oroszlanói Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtárban.

13.

Gurulós nap a gyermekkönyvtárban / Suller Ildikó Tünde. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 35-36. - ill.

- 2020. január 25-én Gurulós nap címmel tematikus napot rendezett a tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár gyermekkönyvtára. A meghívott vendég Mechler Anna volt.

14.

Gyerekkönyvtár - olvasók nélkül / Suller Ildikó Tünde. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 36-38. - ill.

- A tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár gyermekkönyvtárának internetes szolgáltatásai és a könyvtárosok feladatai a zárva tartás idején.

15.

Gyermeknapra hangolódva : [hír]. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 75. évf. 126. sz. (2020. május 30.), p. 9.

- A kocsai Faluház és Könyvtár gyermeknap alkalmából színező versenyt hirdetett.

16.

Harmadik lett a rajzversenyen : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 122. sz. (2020. május 26.), p. 4.

- A tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár "Így tanulok otthon" rajzpályázatán az ászári Kovács Kata 3. helyezést ért el.

17.

Házhoz viszik az olvasnivalót : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 115. sz. (2020. május 18.), p. 4.

- A piliscségi községi könyvtár szolgáltatása: olvasónként 3 kötetet szállítanak házhoz, otthoni kölcsönzéssel.

18.

Helyzetjelentés Oroszlányból / Takács Tímea ; Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 21.

- Interjú Takács Tímeával, az oroszlanói Kölcsey Ferenc Könyvtár vezetőjével a zárva tartás alatti könyvtári szolgáltatásokról, a könyvtárosok feladatairól.

19.

Hírek a járványhelyzet okozta változásokról, Dorogról / Szabó-Berghauer Zoltán ; Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 20. - ill.

- Interjú Szabó-Berghauer Zoltánnal, a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár és Helytörténeti Múzeum vezetőjével a járvány miatt bezárt könyvtár szolgáltatásairól, a könyvtárosok feladatairól, munkavégzéséről.

20.
Így tanulnak otthon / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 122. sz. (2020. május 26.), p. 5.
 - A József Attila Megyei és Városi Könyvtár Így tanulok otthon című gyermekrajzrajzpályázatának eredményhirdetéséről.
21.
Interjú Bakos Józseffel, a Holnap Magazin főszerkesztőjével / Bakos József ; Horváth Szabolcs. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 33-34. - ill.
 - Interjú Bakos Józseffel, a Holnap Magazin főszerkesztőjével.
22.
Korona... / Sinkó Ildikó [et al.]. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 15-19.
 - A tatai Mórícz Zsigmond Városi Könyvtár internetes szolgáltatásai, programjai, pályázatai és a könyvtárosok feladatai a zárva tartás idején.
23.
Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia - a megyei könyvtár vállalásai / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 6-7.
 - A tatabányai József Attila Megyei és Városi Könyvtár Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia elnevezésű pályázatban való részvétele, pályázatban vállalt feladatai.
24.
Közgyűteményi szervezetek közös állásfoglalása a KJT változtatásáról : [honlaphír] / Barátné Hajdu Ágnes. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 47-48.
 - Barátné Hajdu Ágnes levele a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló előterjesztés tervezetéről. Állásfoglalás.
25.
Közösségi programok / Petrik József. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 3. évf. 232. sz. (1992. okt. 1.)- ISSN 0863-9168. - 31. évf. 119. sz. (2020. május 22.), p. 1., 4. - ill.
Tartalom: A faluház sikeres közösségi programjai : a jó ötletekből a kisebb településekben sincs hiány
 - A kocsi Faluház és Könyvtár programjai a járványhelyzet idején.
26.
Lábatlani helyzetkép a járvány idejéről / Szabó Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010. évf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 21.
 - Szabó Ildikó, a lábatlani Vitéz Sággy Antal Városi Könyvtár vezetője a járvány ideje alatt zárva tartó könyvtár szolgáltatásairól, a könyvtárosok feladatairól, munkájáról.
27.
Pályázat. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 118. sz. (2020. május 21.), p. 5.
 - Az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár rajzpályázatot hirdet általános és középiskolás diákok számára. A téma: a Városkapu és/vagy a Víztorony homlokzatának kidíszítése.
28.
Pályázat. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 116. sz. (2020. május 19.), p. 5.
 - Az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár rajzpályázatot hirdetett általános és középiskolás diákoknak. A téma: a Városkapu és/vagy a Víztorony homlokzatának a díszítése.
29.
Pályázat. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 111. sz. (2020. május 13.), p. 9.
 - Az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár rajzpályázatot hirdetett általános és középiskolás diákoknak. A téma: a Városkapu és/vagy a víztorony homlokzatának díszítése.
30.
Pályázat. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 31. évf. 105. sz. (2020. május 6.), p. 5.

- Az oroszlan yi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ  s Könyvtár rajzpályázatot hirdetett  lt l nos és középiskolás diákoknak. A téma: a Városkapu és/vagy a Víztorony homlokzatának díszítése.
- 31.
- Pályázati felhívás "Az  v fiatal könyvtárosa-díj elnyerésére : [honlaphír]. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010.  vf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 48-49. - ill.
- Az MKE és az IKSZ ismét meghirdeti a 35 évnél fiatalabb kollégák számára „Az  v fiatal könyvtárosa-díj elnyerésére írányuló pályázatát. Pályázati felhívás.
- 32.
- Robotm hecsk k (BeeBotok) a szomori könyvtárban / Fábián Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010.  vf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 22.
- 2020. február 29- n D rn  Veresegyh zy Erika tan t n  mutatta be az úgynevezett padlórobotok (BeeBot  s BlueBot) működését, és hatékony felhasználásukat az oktatásban a szomori könyvtárban.
- 33.
- S zaml latlanul - Zsidó családtörténetek Tatabánya el dk zs geib l (1896-1945) : Simonik Péter könyvéről / ifj. Gy szi László. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010.  vf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 42-44. - ill.
- Ifj. Gy szi László k nyvismert t je Simonik Péter: S zaml latlanul - Zsidó családtörténetek Tatabánya el dk zs geib l (1896-1945) című könyvéről.
- 34.
- Történelmi sétával emlekezt nk 1848/49-re / Horváth Géza. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010.  vf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 40-42. - ill.
- Helytörténeti séta Esztergom-Szentgy rgymez n 2020. március 12- n a Laszkai Osvát Antikvárium szervezésében.
- 35.
-  jra kinyitottak az intézmények : [h r]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24  ra. - 31.  vf. 121. sz. (2020. május 25.), p. 4.
- Dr. Tittmann János dorogi polgármester május 23-i határozatának értelmében újra kinyit a József Attila Művelődési Ház, a G thy Zoltán Városi Könyvtár és a Reimann Bányászati Múzeum.
- 36.
- Van kiút a klímaváltozásból? / N sz János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010.  vf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 8-9. - ill.
- A tatabányai József Attila Megyei  s Városi Könyvtár 2020. február 24-i öko-es t k rendezvénysorozatának vendége Agócs Csilla mérnök-kl makut t  volt, aki előadással egybekötött k nyvbemut t t tartott.
- 37.
- Virágot a Virágnak - Betekintés az  r k n  korrajz ba / N sz János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 010.  vf. 03/04. sz. (2020. március/április), p. 7-8. - ill.
- A tatabányai József Attila Megyei  s Városi Könyvtárban nőnap i r olvas  találkozót rendezett. A vendég Vass Virág i r  js g r  volt.
- 38.
- Virtuálisan  nnepelt k a vil gnapokat : Szabó Andrásné, a kocsi Faluház  s Könyvtár vezetője számos elfoglaltságot nyújtott a település lakóinak a karantén időszakában / Kiss T. József. - In: Kis f ld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 75.  vf. 122. sz. (2020. május 26.), p. 8. - ill.
- Szabó Andrásné kocsi könyvtáros és művelődésszervező tevékenysége a járvány alatti karantén időszakában.
- 39.
- Visszakerült a zongora. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24  ra. - 31.  vf. 103. sz. (2020. május 4.), p. 4.
- A lábatlani könyvtár adományul vissza kapta ifj. dr. S ghy Antal zongoráját.